

accent

11

SAKER DU
INTE VISSTE OM
IOGT-NTO

**Morfar & barnbarn
stolta tillsammans**

**FESTIVAL
FYLLAN**

Så säger
arrangörerna

**Från piller
till heroin**

**KONGRESS
SPECIAL**

- Hetaste frågorna
- Flitigaste motionären
- Junis, UNF & NSF

**Sänkta
styrelse-
arvoden?**

HOPPFULL

Äventyraren Peter Magnusson satsar på äkta kickar

Allt det här hittar du på

accentmagasin.se

Senaste nyheterna!

Varje vardag publicerar Accent nyheter om drogpolitik, den senaste forskningen och IOGT-NTO.

Dessutom!

Bloggar, PDF-arkiv med utgåvor från 2007 till i dag.

The screenshot shows the homepage of Accentmagasin.se. At the top is the 'accent' logo and navigation links: AKTUELLT, OM TIDNINGEN, RED, NYHETSBREV, PRENUMERERA. Below the logo is the tagline 'SVERIGES STÖRSTA TIDNING OM DROGER OCH NYKTERHET' and a date '2007-09-11 10:08'. A main navigation bar lists: START, POLITIK, FORSKNING, MISSBRUK, FÖREBYGGANDE, NYKTERHET, OPINION, BLOGGAR, PODCAST. The main content area features several articles:

- Så skaffar svensken alkohol – stora skillnader i landet**: ALEKHOL | Det finns stora geografiska skillnader i hur svenska skaffar sin alkohol. I nord domineras systembolaget medan egeninförd alkohol är vanligare i södra Sverige.
- "Detta är en plats för demokrati som inte ska förstöras av antidemokrater"**: ALMEDAL | Den nazistiska organisationen Nordiska Motståndsrörelsen har uttalat att de tänker närvara under Almedalsveckan i år. IOGT-NTO kommer därför ha en flerbild uppmärksamhet på medlemmarnas trygghet under veckan.
- College inkörsport till marijuanabruk**: CANNABIS | Åttalet som testar marijuana under högskoletiden är nu den högsta på tretio år i USA.

On the right side, there are sections for 'Hittast just nu' (Emma är årets Snille utan promille), 'Annens' (accentpodden), 'Mest lästa', 'Recension', 'Boktips', and 'SVT-dokumentär'.

Arkiv

Sök bland tusentals artiklar inom våra fokusområden.

Reportage

Hundratals reportage för fördjupning.

Podcast

Lyssna på reportage och intervjuer i Accentpodden.

Kultur

Kulturtips varje fredag.

FOTO: ANDERS AHLGREN

Från piller till heroin. En drogepidemi härjar i USA där opioid-bruket ökat lavinartat. Det här är berättelsen om epidemin och de stora läkemedelsbolagens roll i den.

FOTO: ULRICA HALLÉN

Äkta kickar. Peter Magnusson har aldrig känt behov av att dricka alkohol. Han hittar sina kickar ovan mark.

ILLUSTRATION: MAJA LINDBERG

Kongressextra. Accent har pejlant in de hetaste frågorna inför IOGT-NTO-rörelsens kongresser.

FOTO: ISTOCK

Festivalfyllan. 5 av 10 av sommarens festivalarrangörer vill inte prata droger med Accent.

FOTO: FREDRIK KARLSSON

Stolta tillsammans. Rune Kvarnström är barnbarnet Katrinna Bergström Peterssens stora förebild.

Samverkan avgörande | 4

OPINION Samverkan inom rörelsen är avgörande för framtiden och bör prioriteras, skriver Margit Ulander.

Forskare: Inför minimipriser | 6

Forskaren Tim Stockwells forskning visar tydligt att alkoholmonopolet räddar liv. Han uppmanar Sverige att även införa minimipriser.

Motionärer vill sänka styrelsearvoden | 12

En av motionerna till årets kongress föreslår en sänkning av föbundsstyrelsens arvoden.

11 saker du inte visste om IOGT-NTO | 20

Visste du att helgonets USA-resa bekostades med pengar som forskingrats från logen Thor, och att det rinner magiskt vatten under Wendelsberg?

Supervärvaren Korin | 52

MEMLEMMEN Korin Omar har inte svårt att värva medlemmar: "IOGT-NTO har massor att erbjuda."

Vilja och mod att förändra | 54

ORDFÖRANDE Min förhoppning är att vi trycker bort ryggmärgsreflexen och tar fram modet och viljan att våga förändra, driver Johnny Mostacero.

Framtiden formas nu | 4

CHEFREDAKTÖREN Jag hoppas på mycket diskussion om strategier för morgondagens alkohol- och narkotikapolitik på sommarens kongress.

OMSLAGSFOTO
Mikael Söderberg

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

Chefredaktören.

Ulrica Ambjörn

Framtiden formas nu

Det är farligt att leva, och vi vet ju hur det slutar. Men fram till dess finns det mycket vi kan göra för att livet ska bli bättre (och lite mindre farligt), både för oss själva och för vår omgivning. Det är i gemenskapen kring den övertygelsen som medlemmarna i IOGT-NTO samlats genom åren, och genom den framgångar skördats.

I sommar är det kongress och en het fråga är vilken väg som ska säkra att organisationen också i framtiden förmår samla och engagera människor som vill jobba för en bättre värld. Lita på att det kommer att bli debatt om de interna utmaningarna, och så ska det ju vara i en demokratisk folkrörelse.

Men jag hoppas att det också blir rejält med utrymme för att diskutera strategier för morgondagen när det gäller alkohol- och narkotikapolitiken, och på hur arbetet med internationella frågor, mänskliga rättigheter och integration, och med att öka allmänhetens medvetenhet om alkoholnormen, kan utvecklas. För när människor möts sätts tankar i rörelse, och de bästa omsätts förhoppningsvis i handling. Det är vad jag kallar folkrörelse.

Nästa nummer av Accent kommer i september, men du hittar nyheter på accentmagasin.se

Skön sommar!

Opinion.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se
eller Box 12825, 112 97 Stockholm

Det ideella engagemanget i centrum

■ Under vintern och våren har IOGT-NTO:s förbundsstyrelse presenterat Expedition 50, som innebär stora organisatoriska förändringar. Vi i IOGT-NTO:s distriktsstyrelse i Västernorrland delar analysen att IOGT-NTO skall växa numerärt och att vi behöver många olika engagemangsformer.

När olika förslag till förändringar presenteras känner vi stor tveksamhet, och vill framföra våra synpunkter. I förbundsstyrelsens tankegångar skall förbundet ta större ansvar för kommunikation med medlemmar, samt kontakt med nya medlemmar. Vår tolkning är att detta då sköts av anställda. IOGT-NTO är en folkrörelse, grunden är det lokala och ideella engagemanget. Förbundet skall stimulera, men ansvaret skall ligga så lokalt som möjligt. Vi känner en stor oro om allt mer skall skötas av anställda, det finns risk att vi "dödar" i stället för att stimulera det ideella engagemanget. Förbundets förslag kanske ger snabba resultat, men vi befärar att de blir kortsiktiga.

I underlaget skriver man om framtida regioner, bland annat för att skapa arbets- team. Skall då de fyra nordligaste distrikten

vara en region? Mer än halva Sverige. Det känns helt ohållbart.

När det gäller samverkan inom IOGT-NTO rörelsen har förbundet valt att lägga den åt sidan/ skjuta den till framtiden. Enligt vår uppfattning är detta en avgörande del för den framtida utvecklingen och bör prioriteras. Löser vi detta får vi en grupp anställda inom ett mindre geografiskt område och blir på detta sätt inte så sårbara. Vi i Västernorrland har mest positiva erfarenheter av ett utvecklat samarbete inom rörelsen.

Förbundsordförande Johnny Mostacero säger att en förändring skulle ha gjorts långt tidigare. Det är möjligt, men nu är vi oroade att förbundsstyrelsen har för bråttom. Förankringsprocessen är viktig och har bara påbörjats. Vår förhoppning är att det blir en intensiv diskussion med främst inriktningsbeslut på kongressen i Karlstad i sommar, och att vi tillsammans utformar de konkreta förändringarna, så att beslut kan tas 2019 i Örnsköldsvik.

VÄSTERNORRLANDS IOGT-NTO DISTRIKT
MARGIT ULANDER, ORDFÖRANDE

5 i topp på webben

Här är artiklarna som blivit mest lästa på **accentmagasin.se** under maj månad.

1. Nya namn i krymp förbundsstyrelse

2. Emma är årets Snille utan promille

3. Miljonlotteriets grundare har gått ur tiden

4. Blev less på alkohol och startade blogg

5. Forskare uppmärksam: "Inför minimipriser"

Gå in på **accentmagasin.se** och prenumerera på Accents nyhetsbrev.

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.

Pressläggning detta nummer: 1 juni

Nästa nummer kommer ut: 1 sep

Ulrica Ambjörn

Chefredaktör och ansvarig utgivare
073-372 62 51, ulrica.ambjorn@iogt.se

Maria Zaitzowsky Rundgren

Featureredaktör, reporter
08-672 60 56,
maria.zaitzowsky@iogt.se

Nathalie C. Andersson

Tjänstledig

Eva Ekeröth

Nyhetsreporter
08-672 60 50, eva.ekeroth@iogt.se

Jens Wingren

Digitalredaktör
073-372 62 53, jens.wingren@iogt.se

ETC Kommunikation

Layout och produktion

Bildbehandling Ola Falk **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50 **Fax** 08-672 60 01

E-post accent@iogt.se **Webbplats** www.accentmagasin.se **IOGT-NTO:s förbundskansli** Tel: 08-672 60 00,

Besöksadress: Gammelgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se **Prenumeration (295 kr/år)**

och adressändring 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01 **Annonsbokning** Ulrica Ambjörn,

tel: 08-672 60 51, accent@iogt.se **Tryck** V-TAB, Vimmerby. **Obeställt material** Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll. **Taltidning** Accent finns även som taltidning. **ISSN** 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

SVERIGES
TIDSKRIFTER

Vilka blir årets kämpe, eldsjäl och utmanare?

Som ett steg att öka stoltheten, uppmuntra enskilda insatser samt stärka den moderna folkrörelsen har vi inrättat årets medlem. Vi vill med årets eldsjäl, kämpe och utmanare lyfta våra medlemmar ute i landet som ser till att IOGT-NTO är en folkrörelse.

Gå in och rösta på de nominerade: iogt.se/arets-medlem

Alla medlemmar inom IOGT-NTO kan rösta på sin favorit fram till kongressen där vi presenterar varsin vinnare under varje kategori.

Vinnare presenteras på kongressen i Karlstad. #nykter17

Vi tackar Wimell Webb för
viktigt stöd under Vit jul 2016!

IOGT-NTO-RÖRELSEN

**Prenumera på
Accents nyhetsbrev
och få veckans
nyheter direkt i din
mejlorg varje
fredag.**

accentmagasin.se/prenumerera

Ökad brottslighet kring cannabis

NARKOTIKA När marijuana började säljas lagligt ökade egendomsbrotten i Denver. Våldsbrotten var däremot kvar på samma nivå som tidigare. Det visar en treårsuppföljning i den amerikanska delstaten Colorado. Ökningen gäller dock inte den allra närmsta omgivningen kring butiken.

Enligt forskarna visar resultaten att legalisering har ett pris. Om det är marijuana för medicinskt eller rekreationellt bruk som säljs gör ingen skillnad. Brottsligheten ökar oavsett. Studien är publicerad i Journal of Primary Prevention.

EVA EKEROTH

Forskaren Tim Stockwell rekommenderar Sverige att behålla alkoholmonopolet.

FOTO: PER G NÖREN, EVA EKEROTH

Forskare uppmanar: Inför minimipriser

En ny rapport visar att alkoholmonopol räddar liv och minskar skadorna. Forskarna uppmanar också Sverige att införa minimipriser.

ALKOHOL Om alkohol skulle säljas fritt i livsmedelsbutikerna i Sverige skulle skadorna öka dramatiskt. Det visar en ny rapport. Slutsatsen är att antalet misshandelsfall skulle öka med 29 000 per år, rattfyllerifallen med 8 000 och antalet alkoholrelaterade dödsfall med 1 400. Dessutom skulle antalet självmord öka med 42 procent.

Tim Stockwell, professor vid University of Victoria i Kanada, har lett en grupp på elva forskare som tillsammans tagit fram rapporten. De har studerat två olika scenarier. I det första har man räknat på effekterna om detaljhandeln övertas av privata intressen men finns kvar i specialbutiker, och i det andra scenariot att alkohol säljs fritt.

I det första scenariot beräknas antalet försäljningsställen öka från de 436 butiker som Systembolaget har idag till 1 200 butiker.

I det andra scenariot blir ökningen betydligt större. Då räknar vi med att 6 900 detaljhandlare kommer att sälja alkohol, säger han.

Skadorna ökar rejält i båda fallen, men mest i scenario 2. Den typ av skador som beräknas öka mest är antalet som dör av skrumplever.

Sjukhusinläggningar orsakade av en rad olika medicinska tillstånd skulle öka. År 2014 var 56 469 sjukhusvister alkoholrelaterade. Inläggningar på grund av cancer skulle öka med 19 procent i det första scenariot och 30 procent i det andra, men mest skulle inläggningar orsakade av mag-tarmsjukdomar öka, med 47 respektive 79 procent.

Tim Stockwell ger tre råd.

– Att Sverige behåller monopol, och inte öppnar för alternativa försäljningsvägar, som internetförsäljning och gårdsförsäljning, samt att införa minimipriser, säger han.

I Sverige har priserna av tradition reglerats med skatter. Johanna Gripenberg, forskare vid Karolinska Institutet och chef för Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem, STAD, är en av dem som varit med i arbetet med rapporten. Hon tycker att det borde vara möjligt att införa minimipriser.

– Nu har vi mer kunskap om de positiva effekter minimipriser har. Det är viktigt att vi ser till att priserna åtminstone höjs med inflationen så att alkoholen inte blir billigare än den är i dag, säger hon.

Systembolaget kan inte själva besluta att införa minimipriser.

– Det är en politisk fråga. Våra priser baseras på inköpspriset, sedan kommer alkoholskatten och det påslag vi gör för att täcka våra kostnader, säger Lennart Agén, presschef på Systembolaget.

Han är dock övertygad om att minimipriser skulle få effekt på dem som dricker mest.

– De kunder som handlar mest köper de varor där de får mest alkohol för pengarna, så det skulle helt klart påverka, säger han.

EVA EKEROTH

Stordrickare kör sämre än de tror

ALKOHOL Unga vuxna storkonsumenterna av alkohol tror ofta att deras koordination inte påverkas. Nu har forskare funnit att personer som druckit mycket under flera år inte presterar bättre med alkohol i kroppen än personer som är ovana att dricka. Åtminstone inte när det gäller komplexa uppgifter som att köra bil. Det skriver Live Science.

Vad gäller enklare uppgifter förefaller storkonsumenters hjärnor kompensera för en del av alkoholens påverkan. Då handlar det dock inte om avancerade uppgifter som kräver kommunikation mellan olika delar av hjärnan, som exempelvis bilkörning.

EVA EKEROTH

FOTO: ISTOCK

Kraftig ökning: 6 av 10 gillar IOGT-NTO

Allt fler tycker att IOGT-NTO:s verksamhet är viktig. Det visar Ipsos undersökning.

I RÖRELSE Förbundsordförande Johnny Mostacero tror att ökningen beror på insikten att alkohol är ett samhällsproblem.

Våren 2015 tyckte 44 procent av de intervjuade att IOGT-NTO:s verksamhet var viktig. I höstas hade andelen ökat till 61 procent. Ökningen har skett både bland kvinnor och män, unga och gamla, i storstad såväl som på mindre orter, och bland människor med olika utbildningsbakgrund. Det visar en mätning gjord av undersökningsinstitutet Ipsos.

Även andelen som har en positiv uppfattning om IOGT-NTO har ökat rejält, från 32 till 47 procent.

– Det är svårt att exakt sätta fingret på orsaken, men eftersom vi så tydligt definieras med nykterhet, samtidigt som allt fler kända människor går ut och berättar om sin nyvunna nykterhet och ifrågasätter alkoholnormen, så kopplar människor ihop det, säger Johnny Mostacero.

Han säger att han i möten med andra hittills inte stött på någon som inte tycker att IOGT-NTO:s arbete är viktigt.

– Även om människor inte själva har problem med alkohol, så anser de att alkohol är ett samhällsproblem. Man ser att det finns fördelar med att avstå, och har slutat att på samma sätt som tidigare sätta alkoholen på piedestal.

Kännedomen om IOGT-NTO har också ökat hos allmänheten, från 62 till 67 procent. I åldersgruppen 16–29 år är det dock 5 procent som säger sig aldrig ha hört talas om IOGT-NTO.

Andelen som säger sig ha förtroende för IOGT-NTO har ökat – från 27 till 30 procent.

– Att ha ett högt förtroende

ILLUSTRATION: BJÖRN ÖBERG

stärker oss. Det är viktigt att vi är relevanta och att det vi säger bottnar i kunskap, gärna baserad på forskning, säger Johnny Mostacero, och hänvisar till de forskningsrapporter som tagits fram i samarbete med Svenska läkaresällskapet och som han menar bidrar till det ökade förtroendet.

ULRICA AMBJÖRN

Sverige värd för världskongress

I RÖRELSE Den 6–11 augusti 2018 kommer världen till Sigtuna. Då är Sverige arrangör för IOGT internationals världskongress för första gången på 20 år, och besökare från många länder kommer att delta.

– Det är en öppen kongress och alla är välkomna. Vi räknar med ungefär 550 deltagare, såväl ungdomar som vuxna, säger Sara Heine, biträdande generalsekreterare i IOGT-NTO.

Trots att det är ett drygt år kvar innan världskongressen har man redan börjat jobba med bokningar och arbetsgrupper.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Bolivia tillåter större kokaodlingar

NARKOTIKA Enligt en ny lag kommer Bolivias kokaodlare tillåtas odla på nästan dubbelt så stor areal som tidigare.

Enligt miljötidningen Syre låg den tidigare gränsen på 12 000 hektar mark per kokaodling. Gränsen härrör från 1988, då FN slog fast att den lokala sedvänjan att tugga kokablad skulle fasas ut. Men i stället har bruket blivit allt vanligare och i dag tuggar drygt tre miljoner bolivianer kokablad, som utgör råvaran till framställning av kokain. Med den nya lagen kan kokaodlare utöka sina odlingar till 22 000 hektar. Kritiker menar att det kommer att ge ett överskott som kommer att bli tillgängligt för narkotikahandeln.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Alkohol ökar risken för hjärtflimmer

ALKOHOL En stor studie visar att risken att drabbas av hjärtflimmer är högre för den som dricker alkohol jämfört med den som inte dricker.

– Alkohol är ett gift som påverkar alla celler och det kan tänkas att det är det som gör att förmaket skadas. En annan teori är att det har med blodtryckshöjning att göra. Alkohol höjer blodtrycket och det är inte hälsosamt, säger Nicola Drca, överläkare

som skrivit en avhandling i ämnet.

Det verkar som om risken är linjär.

– Vi ser att för varje glas extra per dag så ökar risken med 8 procent. De som drack fem glas per dag har en riskökning på 40 procent, säger han.

I studien såg man dock ingen ökad risk för dem som drack alkohol i form av öl.

– Det verkar som om ju mer koncentrerad alkohol desto farligare, säger han.

Även nivåer som av sjukvården anses som måttliga, visar på ökad risk för förmaksflimmer.

– Vi såg en ökad risk vid mer än 14 glas för vin och vid 7–14 glas för sprit. Det är inte mer än ett till två glas per dag, säger han.

För personer som drack ett glas eller mindre per dag kunde forskarna inte se någon riskökning.

– Men även om vi inte såg någon riskökning vid de mängderna skulle jag aldrig rekommendera någon att dricka, säger han.

EVA EKEROTH

88%

av narkotikadödsfallen i Europa orsakas av olika former av opioider enligt Folkhälsomyndighetens rapport till den europeiska narkotika-byrån EMCDDA.

FOTO: PRIVAT

Marita Gill...

...NBV:s första äldrekonstulent i Karlshamn som ska aktivera seniorer.

Vem är du?

– Jag är ålderspensionär sedan tre år, men mycket aktiv i föreningslivet och har länge arbetat med äldre på olika sätt. Bland annat har jag varit anhörigkonstulent och flyktingsamordnare.

Har du hunnit komma igång med arbetet?

– Jag har börjat kartlägga de äldre, för att få en bild av vilka behov de har. Äldre klumpas ofta ihop i en grupp, trots att åldersspannet är 65 till över 100. Det säger sig självt att behovet och önskemålen skiftar. Planen är att samarbeta med kommunen, eftersom jag måste söka upp de äldre där de är. Vi behöver också hitta metoder, exempelvis volontärer, och samlingsplatser varifrån aktiviteterna kan utgå.

Vilken roll, rent konkret, ska du ha?

– Tanken är inte att jag ska leda alla aktiviteter, utan jag är en igångsättare och inspiratör. Det kan vara exempelvis fikautflykter, sång- och musikstunder eller promenader. Det behöver inte vara så krångligt!

Vad önskar du att ditt arbete har lett till ett år fram i tiden?

– Då hoppas jag att orten sjunker av aktivitet och verksamhet och att det finns ett smörgåsbord av aktiviteter att välja mellan. Jag tänker också att man kan knyta ihop olika grupper, unga och äldre till exempel.

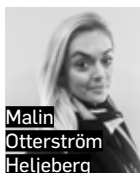
MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Kortlivad reklam för alkoglass

Trots kritik från reklamombudsmannen dök reklam för en alkoholisglass upp på svenska reklampelare i maj.

ALKOHOL När IOGT-NTO kon-taktade företaget som äger reklamplatserna visade det sig att de missat reklamombudsman-nens utlåtande.

– Utlåtandet skickas inte till oss utan till avsändaren för reklamen. Så det här gled under vår radar. Vi följer normalt rekla-mombudsmannens rekomen-dationer och detta är en miss från

Malin Otterström Heljeberg

vår sida och som vi får ta på oss, säger Malin Otterström Heljeberg, PR- och kommunikationschef på JC Decaux.

Kampanjen skulle gå en vecka på reklampelare runt om i Sverige.

– När vi blev uppmärksammade på det här var det så pass lite tid kvar av kampanjen att det hade tagit mer tid att omdirigera än att bara låta den löpa ut. Det hand-lade bara om någon dag, säger Malin Otterström Heljeberg.

Det var i oktober förra året som

Reklamombudsmannens opinions-nämnd kritiserade reklamen. Anled-ningen var att nämnden ansåg att den riktade sig till barn och unga och utformades "utan vederbörlig känsla för socialt ansvar".

Men JC Decaux stänger inte dörren helt för alkoglassen.

– Det beror på hur de utfor-mar sina annonser. Vi är inte ett åsiktsorgan utan vi följer Sveriges lagar och reklamombudsmannens rekommendationer. Om den här glassreklamen i framtiden skulle lägga på en varningstext som rekommenderat så kan vi tänkas plocka upp den igen, säger Malin Otterström Heljeberg.

JENS WINGREN

FOTO: ISTOCK

Få barn nås av kommunernas stöd

Enligt årets kommunrapport från Junis nås fortfarande få barn av kommunernas stöd.

BARN Det har inte hänt så mycket de senaste åren vad gäller antalet barn som får hjälp via kommuner-nas stödgrupper – trots att 90 pro-cent av alla kommuner erbjuder olika typer av stöddinsatser. 2 615 barn deltog förra året i en kom-munal stöddinsats. Men kunskapen

och medvetenheten verkar ändå ha ökat hos kommunerna sedan Junis första rapport 2004.

– Fler erbjuder stöd och för-står vikten av ökat samarbete och samverkan mellan kommu-nala instanser. Men problemet är fortfarande hur man ska nå ut till barnen. Vissa kommuner erbjuder stöd, men har inga barn som deltar. Där finns det mycket att jobba med, säger Mona Örjes,

förbundsordförande på Junis.

Hon menar att det är viktigt att skapa strukturer och ruti-ner hos kommunerna för att se barnen och deras behov. Ett positivt exempel som hon vill lyfta fram är Beroendecentrum i Stockholm. Bland annat har man där utsett barnombud och i planeringen tas det alltid hänsyn till barnen.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

UNF kampanjar mot alkoholreklam i media

UNF kräver i kampanjen #1120 att regeringen tar sitt ansvar och slutar tillåta att ungdomar utsätts för alkoholreklam i media.

RÖRELSE I dag är det olagligt att rikta reklam för alkoholhaltiga drycker mot unga under 25 år. Ändå kan en genomsnittlig ungdom mellan 15 och 24 år på en månad se alkoholreklam 1120 gånger. Det blir 13 440 gånger på ett år.

De barn och unga som följer 20 av de populäraste sociala medier-profilerna och deras Instagram- och Facebookflöden får under en genomsnittlig vecka se någon dricka alkohol eller se en bild på en flaska eller ett fyllt glas 171 gånger.

FOTO: CAROLINE TIBELL

Det här gör att Ungdomens nykterhetsförbund, UNF, nu har valt att dra igång en kampanj för att påverka den utredning som regeringen har tillsatt om alkoholreklam i media. Men kampanjen ska även fylla en annan funktion:

– Vi i UNF vill hitta tillbaka till våra politiska rötter och göra skill-

nad i samhället. Alkoholreklam är en viktig och passade fråga för oss. Vi har tröttnat på att alkoholindustrin bryter mot lagen och riktar reklam mot unga och förhoppningen är att vi kan påverka utredningen i vår riktning och att alkoholreklam förbjuds, säger Isabelle Benfalk, vice ordförande i UNF.

Hon menar att UNF:s medlemmar behöver något att samlas och engagera sig kring – och den här kampanjen uppfyller kriterierna för att fungera sammanhållande.

#1120 kommer officiellt att löpa fram till Almedalsveckan. Under Almedalen kommer ett twitterkonto att skapas och spridas för att väcka ytterligare uppmärksamhet.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Folkhälsoministern sjukskriven

POLITIK Folkhälsominister Gabriel Wikström är sjukskriven på obestämmd tid. Enligt Socialdepartementet finns dock ingen anledning till oro för att politiken inte ska drivas vidare.

IOGT-NTO:s politiske sekreterare Simon Holmesson förväntar sig inte heller

att det alkoholpolitiska arbetet ska påverkas nämnvärt.

– Det är ett ansvarsfullt beslut

av Gabriel att lyssna på sina symptom. Den största påverkan för IOGT-NTO är hans medverkan på vår kongress och seminarier om alkohol och cancer i Almedalen. Vi förväntar oss att Socialdepartementet fortsätter arbeta med alkoholfrågan med särskilt fokus på distanshandeln där vi väntar en lagrådsremiss, säger han.

EVA EKEROTH

FOTO: KRISTIAN POHL

Alkoholstopp 500 meter från väg

ALKOHOL Nu är det inte längre tillåtet att sälja alkohol inom 500 meter från statliga motorvägar i Indien. Förbudet är tänkt att sänka antalet döda i trafiken på grund av rattfylleri och grundar sig på ett beslut som togs av Indiens högsta domstol i december rapporterar CNN. Till en början var tanken främst att spritförsäljare längs vägarna skulle omfattas, men i sista stund deklarerades att även restauranger och barer skulle beröras av förbudet.

JENS WINGREN

FOTO: ISTOCK

BILDEN

Socialt forum. Michael Edvinsson deltog i socialt forum för fjärde gången: "Man får mycket nya idéer och lär sig nya saker", säger han, här i systugan.

FOTO: MARI JOHANSSON

KOMMENTAREN

En pinne till på nykterheten

Till sommaren slutar jag mitt vikariat som digitalredaktör för Accent.

Tiden här har gått snabbt. Ett år har krympt ner till ett långvarigt ögonblick och jag kan bocka av ett till år som nykter.

Under våren firade jag att 15 år har gått sen jag beslöt mig för att leva som nykterist. Det börjar kännas som en respektabel tidsrymd. Att tänka på allt som hade kunnat vara annorlunda blir smått svindlande. Men samtidigt har de människoöden jag fått ta del av genom Accent gjort att jag ser annorlunda på min egen nykterhet. Eller kanske snarare annorlunda på tid.

15 år är inte mycket för den som aldrig varit fast i missbruk. När jag valde att bli nykter som 16-åring var det en lätt sak.

Jag hade aldrig sett tjusningen med alkohol och det fanns en gemenskap som välkomnade mig som nykter.

Men de storslagna tidsrymderna är inte de lätta åren. Det är de olidliga dagarna, de svåra månaderna. Jag tänker på de som fått möta sin nykterhet ensamma. Som förlorat sina vänner när de gjort slut med alkoholen i stället för att finna

gemenskap. De som behövt definiera om sig själva när alkoholen försvann. Styrkan att ta sig igenom de dagarna och månaderna är vad jag verkligen avundas.

Med de orden lämnar jag er för denna gång. Och för de som knappt hunnit få grepp om mig – för er rekommenderar jag att ni stiftar bekantskap med Accents webbplats och ger Accentpodden ett försök. För tiden går obönhörligen framåt och Accent i dag är så mycket mer än den papperstidning du håller i din hand.

JENS WINGREN

FOTO: LILICA AMBJÖRN

Uppsluppen stämning när Stig Kroon tog första spadtaget till Miljonlotteriet i Mölnlycke.

FOTO: MILJONLOTTERIETS ARKIV

FOTO: SVEN ERIK ALFREDSSON

Miljonlotteriets grundare har gått ur tiden

Stig Kroon, grundare av både Miljonlotteriet och Bingolotto, har avlidit efter en längre tids sjukdom.

I RÖRELSE Stig Kroon var en nytänkande entreprenör som lade grunden för IOGT-NTO:s internationella verksamhet, och brann för folkhögskolan Wendelsberg och kursgården Saxenborg. Hans betydelse för IOGT-NTO-rörelsen går inte att överskatta. Genom att starta Miljonlotteriet har han givit hela rörelsen förutsättningar att bedriva den omfattande verksamhet som organisationerna har idag.

– Det är svårt att hitta någon som var mer sann sina ideal än Stig. Han hade en otrolig näsa för affärer. Hade han behållit allt i egen ficka hade han varit miljardär, men allt han gjorde var för rörelsen. Det var en fantastisk person, säger Per-Åke Andersson, som arbetade tillsammans med Stig Kroon med IOGT-NTO:s stöd till Sri Lanka.

På ett flyg hem från en av många resor till Sri Lanka resonerade Stig Kroon och Sven-Erik Alfredsson, som också var engagerad i Sri Lanka, om att alla borde kunna avvara en krona om dagen till bistånd.

– Det blev starten på Ceylonklubben som vi hade i många år. Den drog in pengar till verksamheten på Sri Lanka. Givarna fick gåvor som köptes in från Sri Lanka. Stig byggde upp en organisation i Mölnlycke som packade och administrerade klubben, säger Sven Erik Alfredsson.

Pengarna gick till att starta förskolor, stötta skolor, starta bibliotek, arbete mot alkohol, att få människor att organisera sig, och under inbördeskriget, till internflyktingar.

– Vi jobbade i slummen i Colombo med folkbildning, socialt arbete och folkhälsoarbete. Vi jobbade också med jämställdhet och bildade småsparargrupper som sedan bildade banker, ofta med kvinnliga chefer, säger Per-Åke Andersson.

Under en kongress beslutades att Ceylonklubben skulle läggas ner.

– Men vi fortsatte ändå. Verksamheten var ju självfinansierad så Stig Kroon tyckte att det bara var att köra på, säger Per-Åke Andersson.

Stig Kroon var inte bara mån om att dra in pengar till verksamheten. Han var också noga med att inte slösa.

– Han brukade säga att sina egna pengar kunde man slarva med, men inte med dem man har gemensamt, säger Sven Erik Alfredsson.

Esbjörn Hörnberg fanns vid Stig Kroons sida de sista dagarna.

– Hans fru Ing-Britt påminde mig att Stig fick sin mamma att skjutsa honom till barnverksamheten i NTO innan han ens var tillräckligt gammal för att börja där. Sedan har han hållit fast vid det, säger Esbjörn Hörnberg, på IOGT-NTO-rörelsens internationella avdelning.

Stig Kroons förmåga att tänka nytt och stort var unik.

– Ett tag kunde man vinna ett flygplan i Miljonlotteriet. Ingen hade lottat ut något liknande tidigare så det blev omtalat långt utanför rörelsen, säger Esbjörn Hörnberg.

EVA EKEROTH

Nyktra toppar bland framtidens mäktigaste

Eric Tegnander och Josefine Larsson – två namn att lägga på minnet.

Två av namnen på TCO:s lista över framtidens 99 mäktigaste kommer från nykterhetsrörelsen.

I RÖRELSE På listan finns Ungdomens nykterhetsförbunds ordförande Eric Tegnander och Josefine Larsson från IOGT-NTO:s förbundsstyrelse.

– Det är såklart roligt att uppmärksammas för det jag gör och har gjort, säger Josefine Larsson, som också är generalsekreterare

Rädda Barnens ungdomsförband.

Det är första gången Eric Tegnander hamnar på en liknande lista.

– Jag är inte van vid det, men det är jätteroligt. Det känns skönt på något vis. Jag har ju ändå lagt ned mycket tid på arbetet i UNF och att uppmärksammas blir

FOTO: PRESSBILD/JENS WINGREN

någon form av validering av det man gör, säger han.

Det är tredje året i rad som TCO sammanställer listan. Samtliga listade är mellan 18 och 35 år och aktiva inom någon av kategorierna akademi, fack, journalistik, näringsliv, organisationer, politik och opinionsbildare. Enligt TCO är syftet med listan att lyfta fram modiga, innovativa och drivna personer.

Josefine Larsson skulle dock inte själv beskriva sig som mäktig.

– Men jag känner att jag har stora möjligheter att påverka där jag är.

Vad ska du göra med din framtida makt?

– Jag ska fortsätta att utmana begränsande normer, inte minst kring vilka som har makt.

Listan toppas av handbollsspelaren Linnea Claesson. Under kategorin organisationer finns också Juan-Pablo Roa, vd på Systembolagets dotterbolag IQ.

JENS WINGREN/EVA EKEROTH

3 av 4 studenter dricker riskabelt

ALKOHOL IQ och STAD, Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem, har gjort en undersökning av promillenivåer hos festande studenter. Resultatet visar att de i genomsnitt hade 0,79 promille. Det är mer än bland genomsnittsbesökarna i Stockholms nöjesliv där snittet uppmätts till 0,74.

De flesta hade druckit redan innan de kom till festen: fem glas i genomsnitt, vilket är på gränsen för riskkonsumtion.

Av svaren på ett frågeformulär, som studenterna fyllde i samtidigt, framgår att 74 procent har riskabla alkoholvanor. Det är avsevärt mer än bland normalbefolkningen där 25 procent av 16–29-åringar uppger att de dricker alkohol på ett riskabelt vis.

EVA EKEROTH

Tydlig koppling alkohol och våld

ALKOHOL Minskad alkoholkonsumtion ger färre våldsbrott. Det visar nya siffror från Brottsförebyggande rådet. Mats Ramstedt leder en grupp alkoholforskare och har lyckats fastställa en slags tumregel för sambandet mellan alkoholkonsumtion och våld:

– Om alkoholkonsumtionen minskar med 1 liter sprit per år och person, så minskar brottsligheten med 10 procent, säger han till SVT.

EVA EKEROTH

Gratis narkotika – inget stort problem

När Stefan Löfven tog upp narkotikafrågan i SVT:s partiledardebatt gladdes det flera som arbetar med narkotika. Däremot ifrågasattes hans prioritering.

NARKOTIKA Stefan Löfven vill höja straffen för dem som säljer narkotika på webbplatser, eller erbjuder unga narkotika gratis för att få en ny kundkrets.

Att unga bjuds på gratis narkotika i syfte att bli nya kunder är inget känt problem för dem Accent talat med.

– I grunden är det bra att han tar upp narkotikafrågan,

men det vore bättre att ta upp en verklig fråga i stället, som hur vi ska förebygga, säger Per Johansson, generalsekreterare på Riksförbundet narkotikafritt samhälle, RNS.

Inte heller på Riksförbundet för rättigheter, frigörelse, hälsa och likabehandling, RFHL, känner man igen problemet.

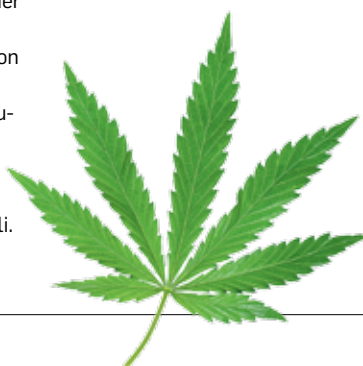
– Jag har aldrig stött på någon som värvat kunder på det viset. Jag har ändå varit aktiv missbrukare i 40 år och sålt en del själv också, säger Rune Johansson, som är volontär och den som svarar i telefon på RFHL:s kansli.

Pierre Andersson, policyrådgivare på IOGT-NTO:s interna-

tionella avdelning, är också nöjd med att Stefan Löfven tog upp frågan, men tror inte att hårdare straff är lösningen.

– Men det kanske finns något kryphål som inte jag känner till, som måste täppas till, säger han.

EVA EKEROTH

55%

av distriktsordförandena i IOGT-NTO är män – både före och efter årets årsmöten.

FOTO: ISTOCK

Pensionering innebär riskbruk för 1 av 10

ALKOHOL En finsk studie visar att 12 procent av de som går i pension ökar sin alkoholkonsumtion till riskabla nivåer. De flesta minskar dock konsumtionen igen efter en tid.

– Ökningen av riskbruket var vanligare bland rökare, män, och personer som uppgav att de led av depression, vilket är kända riskfaktorer för omfattande alkoholkonsumtion, säger docent Jaana Halonen, forskare vid finska Arbetshälsoinstitutet i ett pressmeddelande.

I Finland definieras riskbruk som en veckokonsumtion på mer än 24 standardglas alkohol för män och mer än 16 standardglas för kvinnor. Det är mer än i Sverige, där gränsen brukar dras vid 14 glas per vecka för män och 9 för kvinnor.

Forskarna bakom studien tycker att mer kunde göras för att förebygga ökad alkoholkonsumtion.

– Företagshälsovården och arbetsgivarna skulle kunna utveckla åtgärdsplaner för att hjälpa arbetstagarna att förbereda sig på pensioneringen och de förändringar den medför. På det sättet skulle man kanske kunna förebygga skadliga förändringar i livsstilen, säger Jaana Halonen.

EVA EKEROTH

Motionärer vill sänka styrelsearvoden

En av motionerna till årets kongress föreslår en sänkning av förbundsstyrelsens arvoden, som motionärerna tycker är för höga.

RÖRELSE Valberedningen håller med motionärerna, men anser att frågan måste utredas.

IOGT-NTO skulle kunna spara närmare 300 000 kronor per år på att sänka förbundsstyrelsens arvoden, och de skulle ändå vara höga, anser motionärerna bakom motion nr 53: "Ge pengarna till verksamheten!".

I dag har IOGT-NTO:s förbundsordförande högre arvode än en riksdagsledamot. Det anser Tobias Tengström, IOGT-NTO Blå Linjen, Mats Heden, 666 Wang Electronics co Ltd, samt Ewa Wiman, IOGT-NTO 5605 Linköping, vara för mycket. I stället vill de att arvoden baseras på riksdagsarvodet, att ordförande får 100 procent av det och vice ordförande 80 procent vid heltidstjänstgöring. Kassören, och övriga ledamöter i arbetsutskottet, anser motionärerna ska få 17 procent av riksdagsarvodet. Övriga ledamöter, samt revisorerna, föreslås få 2,25 procent av riksdagsarvodet per år.

Förbundsstyrelsen säger i sitt yttrande över förslaget att de tycker att principen med sänkta arvoden är något att titta vidare på, men att de anser det olämpligt att de ska uttala sig om storleken på sina egna arvoden.

Valberedningens ordförande Åsa Hagelstedt säger att även valberedningen har diskuterat om storleken på arvoden är rimliga, men att de inte föreslår någon förändring till årets kongress.

– Däremot föreslår vi att kon-

Tobias Tengström är en av dem som motionerat för sänkta styrelsearvoden.

FOTO: KRISTINA SAHLÉN

gressen ger nästa valberedning i uppdrag att utreda frågan så den blir ordentligt genomlyst, säger hon.

Ju mer valberedningen diskuterade frågan desto mer komplex framstod den, enligt Åsa Hagelstedt.

– Vad är det vi arvoderar, är det tiden man lägger ner eller är det ansvaret? Eller kanske ersättning för att man måste vara ifrån familjen? Vi diskuterade också om vi skulle ha mötesarvoden, men det känns ju inte så rättvist om den som ägnat massor med tid åt att förbereda ett ärende, och sedan inte kan delta på mötet, inte ska få någon ersättning alls, säger hon.

Åsa Hagelstedt tycker också att tidpunkten för en ändring är olämpligt vald.

– Om kongressen bestämmer sig för att sänka arvoden nu, ändras villkoren för de som tackat ja till att kandidera till uppdragen. Det känns inte rätt. Om en ny valberedning får ett år på sig att ta fram ett nytt förslag till arvodering, så är förslaget klart när det är dags att nominera en ny sty-

relse. Då vet alla vad som gäller i god tid, säger Åsa Hagelstedt.

Senast styrelsens arvoden utreddes var 2009. Vid kongressen 2011 fastslogs principerna för nuvarande arvodering.

EVA EKEROTH

Arvoden

- IOGT-NTO:s ordförande 76 875 kr/månad.
- Riksdagsledamot 63 800 kr/månad.
- Statsministern 164 000 kr/månad.
- Röda korsets ordförande 63 800 kr/månad.
- Rädda barnens ordförande 20 000 kr/månad (fritidsuppdrag).
- Scouternas ordförande 0 kr/månad (fritidsuppdrag).
- Ledamot i IOGT-NTO:s styrelse (ej arbetsutskott) 20 500 kronor per år.
- Ledamot i Röda korset, Rädda barnen och Scouterna 0 kr.

FOTO: FLICKR

Förhöjd uppmärksamhet under Almedalsveckan

Den nazistiska organisationen Nordiska Motståndsrörelsen tänker närvara under årets Almedalsvecka och IOGT-NTO höjer uppmärksamheten.

RÖRELSE Frågan har diskuterats inom det nyskapade nätverket IOGT-NTO mot rasism på Facebook och lyftes sedan till diskussion under helgens förbundsstyrelsemöte.

– Vi har kommit fram till att vi behöver ha mycket hög uppmärksamhet på att alla våra medlemmar på plats känner sig trygga, säger Erik Winnfors-Wannberg från IOGT-NTO:s förbundsstyrel-

se, och en av initiativtagarna till IOGT-NTO:s antirasistiska arbete.

Tror du att IOGT-NTO kan bli en måltavla för nazister på grund av förbundets samarbete med Expo?

– Det är svårt att bedöma, men inte minst så har vi ju i dag ett stort antal medlemmar som har utomeuropeisk bakgrund eller är HBTQ-personer, båda är grupper som Nordiska Motståndsrörelsen är aggressiva mot.

Det är inte första gången nazistiska organisationer tar sig till Almedalsveckan. 2014 närvarade Svenskarnas parti som möttes av protester och bortvända ryggar. Men några sådana planer finns inte ännu. Åtminstone inte från

IOGT-NTO:s håll.

Även frågan om bojkott av Almedalsveckan kom upp vid IOGT-NTO:s senaste förbundsstyrelsemöte.

– Ja, men det är inte aktuellt. Dels så är Nordiska Motståndsrörelsen inte längre med i det officiella programmet och partierna på Gotland har markerat mot deras närvaro. Detta är en plats för demokratiska organisationer och ska inte få förstöras av antidemokrater, säger Erik Winnfors-Wannberg.

IOGT-NTO kommer som under tidigare år av Almedalsveckan närvara för att arrangera seminarier och dela ut Almedalsdrinken.

JENS WINGREN

Nio principer för narkotikapolitiken

RÖRELSE Genom Sveriges landsråd för alkohol- och narkotikafrågor, SLAN, har nykterhetsrörelsen och SLAN:s övriga medlemsorganisationer slagit fast nio punkter för svensk narkotikapolitik:

- 1 Narkotikapolitiken ska baseras på kunskap och humanitet.
- 2 Förebyggande arbete är grunden.
- 3 Lägre bruk ger mindre skadeverkningar.
- 4 Narkotikabruk är inte bara upp till den enskilde.
- 5 Det ska vara lätt att få vård.
- 6 Drogfrihet ska vara det långsiktiga målet.
- 7 Vård är bara första steget – vägen mot återhämtning är lång.
- 8 Samhällets reaktioner måste anpassas till människan.
- 9 Den narkotikarelaterade dödligheten måste minska.

Det skriver SLAN:s ordförande Anders Andersson och Sven-Olov Carlsson, projektledare för att göra organisationerna mer synliga i narkotikadebatten, i en gemensam debattartikel på Drugnews.

EVA EKEROTH

Oj, det blev fel på kartan

RÄTTELSE Det blev några fel på förra numrets Karlstadskarta med tips på sevärdheter – samtidigt som ny information har kommit till. Det vill vi naturligtvis berätta om.

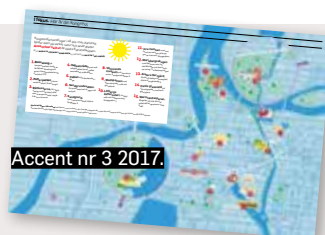
Boksalongen på Kongresscaféet Korskyrkan ligger på Nygatan 16. Tid: 18–20 den 30

juni med litteraturquiz och bokbyarkväll.

Putte i Parken ligger på Norra fältet vid E18.

Båtbussarna avgår från olika kajplatser, till exempel från CCC. Caféet vid Pråmkanalen i Haga heter Slussvaken.

Wermland opera ligger på

Malm Morgsgatan 2. Stora scenen bjuder på midnattskonsert 22.30–24.00 den 29 juni.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Kan man slippa varannan blöja så är det också bra.”

Camilla Olofsson, verksamhetsutvecklare på NBV, om syftet med Sveriges första studiecirkel i babypotting.

Äventyraren Peter Magnusson

”Fylla farligare än bunge jump”

Peter Magnusson får sina kickar genom bungejump, fallskärmshoppning och ballongflygning. Därför har han aldrig känt behov av att dricka alkohol.

TEXT MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN FOTO MIKAEL SÖDERBERG

Just hemkommen från världens första ballongflygning över Kebnekaise tillsammans med äventyraren Robin Trygg är Peter Magnusson full av energi. Miljön där vi möts – ett bullrigt café i centrala Stockholm – står i bjärt kontrast till de lappländska vidderna han nyss lämnade. Men det är så hans tillvaro ser ut; en ständig växelverkan mellan äventyr högt upp i skyn och mer jordnära sysslor i storstadsdjungeln. Som delägare i Peak Experience Gravity Sports har han ett företag att sköta, och administrationen kräver minst lika mycket tid och fokus som ballongfärderna och fallskärmshoppet.

Hans handslag är fast, blicken intensiv och trygg. Det är bland annat tack vare den som de allra flesta av hans förstagångshoppare faktiskt släpper taget om rädslan och låter sig falla handlöst. När det handlar om bunge är det med en gummisnodd kring ankeln. En hisnande, skrämmande och, för vissa, livsomvälvande erfarenhet.

Men om det ska vi tala senare.

Peter Magnusson skrattar till åt det där med gummisnoden. Det är en del av mytbildningen kring bunge. Det är förvisso sant att hopparen endast är fäst vid ett gummiband – det ska kännas omskakande, för att maximera upplevelsen. Men han jobbar stenhårt med säkerhetstänket. Inget får gå fel, säkerhetsrutinerna är minutiösa.

– Det är betydligt farligare att supa sig

full än att hoppa bunge. När man tappar kontrollen kan vad som helst hända, säger Peter Magnusson och ringar därmed in essensen av hela hans livsgärning; hälsosamma kickar som booster kropp och själ, får människor att växa och ger långsiktiga vinster, som alkohol eller andra droger aldrig kan ge.

Han dricker inte alkohol, har inte druckit en droppe sedan han var 17 år. Det är inget moraliskt ställningstagande eller aktivt beslut, det har bara blivit så, eftersom han inte känner något behov av att gå in i något annat rus än det han får av att hoppa från höga höjder eller flyga ballong.

– Jag vill inte tappa skärpan och riskera att förstöra det finkalibrerade belöningssystem som finns naturligt i oss alla och som triggas av häftiga upplevelser, säger han och rekapitulerar sin senaste starka upplevelse; flygningen över Sveriges högsta bergstopp.

Fakta. Peter Magnusson

Ålder: 47 år.

Familj: Singel.

Bor: Stockholm.

Gör: Driver Peak Experience Gravity Sports tillsammans med Yashar Modiri. Företaget arrangerar ballongflygningar, bungejump och fallskärmshopp.

Han berättar att man som ballongflygare helt är i händerna på naturen och vädrets makter. Det är bara att böja sig och invänta rätt förutsättningar. Efter många veckors noggrann planering och täta kontakter med såväl Luftfartsverket som renskötande samer – teamet ville inte riskera att störa dem – kom äntligen dagen då allt verkade klaffa.

De startade från en glaciär och hela resan tog två timmar. När ballongen närmade sig toppen skingrades molnen och himlen klarnade. En helt magisk naturupplevelse, enligt Peter Magnusson, som fortfarande känner sig ”hög” efter den unika färden.

Som utomstående kan man ändå fundera över: varför var det så viktigt att flyga över Kebnekaise? Är det inte bara en machogrej och ännu en fjäder i hatten för några äventyrliga män som ständigt söker nya kickar?

Peter Magnusson tystnar ett ögonblick och låter frågan sjunka in innan han svarar.

– Det är en relevant fråga. Är det onödigt eller viktigt? Jag tycker nog att det är viktigt, förutsatt att man tar miljömässiga hänsyn. Evolutionärt är det framgångsrikt

att utmana sig, ta kalkylerade risker och pressa sig själv till gränsen av sin förmåga. På så vis skjuts gränsen för vad vi klarar av fram. Att bryta okänd mark driver mänskligheten framåt och det är en viktig anledning till varför jag gör det jag gör, säger han.

Att hjälpa människor att utmana sig själva känns fantastiskt, säger han och förtydligar:

– Alla är rädda innan de ska hoppa. Det är naturligt och ska så vara när det uppstår en kamp mellan rädsla och intellekt.

Man vet att sannolikheten att dö av hoppet är minimal, men är rädd ändå. Om man väl hoppar blir upplevelsen enormt stärkande. Kortvarig, stark stress har positiv effekt på immunförsvaret, man får nya insikter om sig själv – man klarade ju något man aldrig trodde sig kapabel till!

Han anser inte att det är något speciellt med människor som går igång på den här typen av extrema utmaningar, och han ser inte sig själv som en utpräglad kicksökare.

– Alla har förmågan att våga språnget trots att de är rädda. Men alla väljer inte att bejaka det, säger han.

Peter Magnusson gjorde sitt första bungejump i början av 90-talet. Han beskriver det som ett mandomsprov som var viktigt för honom då. Han var jätterädd innan hoppet, men efteråt fylldes han av en eufori som överträffade allt annat och han erfor en känsla av att kunna klara vad som helst. Genom att hoppa, rädslan till trots, blev han intensivt medveten om att saker kan kännas farliga utan att vara det. Det är en lärdom han har haft nytta av i livet.

– Att tala inför en stor grupp eller ha avvikande åsikter kan skapa stress och

Bild från senaste expeditionen vid Kebnekaise.

"Evolutionärt är det framgångsrikt att utmana sig, ta kalkylerade risker och pressa sig själv."

PETER MAGNUSSON

rädsla. Men eftersom jag är van vid rädslan vet jag att det kan vara en god idé att genomföra det jag planerat i alla fall. Efteråt kommer jag att ha lärt mig något om mig själv.

Han menar att man har allt att vinna på att inte omedelbart reagera med rädsla inför något jobbigt. I stället ska man tänka ett extra varv och försöka resonera kring det som händer. Då kommer man förbi rädslan och kan handla rationellt.

– Man är fortfarande rädd, men förmår att samtidigt tänka strategiskt och intellektuellt. Det leder framåt och är utvecklande, säger Peter Magnusson.

Trots ett tusental fallskärmshopp och otaliga bungyjump i bagaget är han fortfarande rädd. Inte på samma sätt som under de allra första hoppen. Men lagom rädd.

– Tappar man sin rädsla utsätter man sig lätt för onödiga risker. Men det finns ju andra sätt att utmana sig om man tycker att vanliga hopp inte längre ger den där euforin man kände i början. Det kan exempelvis handla om att göra en bakåtvolt när man hoppar, då blir det något nytt som ger en tillräckligt värdefull kick, säger Peter Magnusson med ett leende,

FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

"De kemiska kickarna går inte att jämföra med de autentiska."

PETER MAGNUSSON

och tillägger att för egen del gillar och behöver han den där växelverkan mellan rädsla och trygghet som uppstår när man ena stunden utmanas till det yttersta och nästa slappar i soffan.

En av de mest minnesvärda hopp han har gjort var ett fallskärms hopp från en ballong. Det skiljer sig från att hoppa från ett flygplan eftersom ballongen i princip är stilla i luften. Hoppet startar från noll och accelererar snabbt. Ballongen går att styra uppåt och nedåt, men inte sidledes. Med en fallskärm är det tvärtom.

– Det var enastående utmaning för alla sinnen! Den upplevelsen levde jag länge på.

Orden räcker knappt till när Peter Magnusson berättar. Han är driven, energisk, snabb i tanken och vill gärna fördjupa resonemangen, som stundtals blir filosofiska och, ja, snudd på religiösa. Han pratar inte om lättköpta, kortvariga kickar, utan om upplevelser som betyder något, på riktigt.

På riktigt är också den starka sociala gemenskap som uppstår med dem som ägnar sig åt samma sak som han. Bara det i sig ger en lyckokänsla, tycker han.

– Man måste vara hundra procent närvarande och ansvarstagande mot varandra. Det bygger starka band och är en basal och ursprunglig känsla. Man utvecklar en ovanlig form av kamratskap när man delar så speciella erfarenheter.

Ett ord Peter Magnusson ofta återkommer till är autenticitet. Lyckan han känner efter ett hopp är äkta – och den varar länge. Tack vare den känslan har han aldrig känt sug efter de kickar som alkohol eller andra droger kan ge. Inte heller har

Peter Magnusson
nära toppen.

han känt behov av att våga mer med hjälp av alkohol – han är ju redan herre över sina rädslor.

– De kemiska kickarna går inte att jämföra med de autentiska. De kan kännas bra i början, men när ruset klingar av har man ingenting. Man har inte lärt sig något eller presterat något. I stället hamnar man i obalans och tappar förmågan att uppleva verkligheten som den är. Den förmågan ska vi vara rädda om, säger han.

Han berättar att det är just av det skälet som hans företag endast erbjuder alkoholfritt bubbel efter ballongfärder. Bubbel, när korgen är åter på fast mark, är en trevlig tradition – men varför låta upplevelsen grumlans av alkohol?

För Peter Magnusson råder det inga tvivel. Han är på rätt plats i livet och har

förmånen att sedan mer än tjugo år arbeta med något som på samma gång är en passion och en mission. Jobbet har fört honom till fjärran länder, där han har medverkat i olika event. Företaget anlitas även vid bland annat filminspelningar och reklamfilmer.

Men bäst av allt tycker han nog ändå om mötena med alla tusentals pirriga, rädda förstagångshoppare som behöver motiveras och peppas för att våga sitt livs hopp.

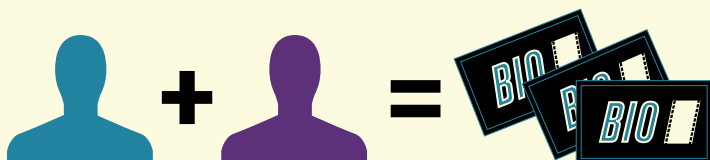
– Vi jobbar med något viktigt och djupt tillfredsställande. Jag har aldrig träffat någon som har ångrat ett hopp, tvärtom. Många beskriver ett före och ett efter. Självbildens förändras för alltid. Det känns stort. ■

FOTO: PEAK EXPERIENCE

Värvarkampanj i sommar

För medlemmar

I slutet av maj kör vi igång med en värvningskampanj där du som värvar medlemmar kan få ta del av fina premier. Kampanjen pågår under perioden 22 maj–31 augusti.

Värva 2 medlemmar och få 3 biobiljetter

Gyllene tillfälle för dig att värva två kompisar till organisationen så att ni tillsammans kan gå på bio och fira deras ställningstaganden.*

Värva 20 medlemmar och få en iPad

Du som ligger i ordentligt och lyckas värva minst 20 personer kan få en IOGT-NTO-brandad iPad som du även kan ha användning av när du jobbar med den digitala delen av engagemangskonceptet.*

Medlemmarna ska ha betalat sin medlemsavgift senast 30 september och vi skickar ut både biobiljetter och iPads under oktober.

**Anställda på förbundskansliet och deras familjer kan ej delta i utdelningen av biobiljetter eller iPads*

11 SAKER DU (KANSKE) INTE VISSTE OM

TEXT EVA EKEROTH

1 **Tollare folkhögskola** kom i IOGT-NTO:s ägo genom att den, för stockholmare, kände möbelfabrikören Conrad Åhlberg (Åhlbergs möbler) 1932 ropade in gården på auktion och bytte den mot Stockholms Godtemplares sommarhem i Skärsätra på Lidingö.

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

2 **När de fem första kvinnorna** valdes in i Riksdagen 1922 var IOGT-medlemmen Agda Östlund en av dem. Hon var inte ensam nykterist. Genom åren har Riksdagen haft fler än 1 000 nyktra ledamöter.

Agda Östlund.

FOTO: ARKIV

3 **Olof Bergström**, som tog IOGT till Sverige 1879, var en framgångsrik kolonisations- och entreprenör. I det framväxande USA grundade han staden Gothenburg. Engagemanget för nykterhetsrörelsen avtog i takt med att festandet tilltog. Han dog utblottad och alkoholiserad 1910. 25 år efter hans död tog några medlemmar initiativ till att hedra sin grundare genom att resa en minnessten i Hälsingland där han växt upp.

4 **Elisabeth Hesselblad**, som helgonförklarades förra året, konverterade till katolicismen när hon arbetade som privatsjuksköterska i en katolsk familj i USA. Dit hade hon rest 1888 för att studera till sjuksköterska och tjäna pengar till familjen hemma i Sverige. Resan har troligen betalats med pengar som hennes far, Robert Hesselblad, förskingrat från Logen Thor i Skövde, som hade stadens första bibliotek.

Elisabeth Hesselblad.

FOTO: ARKIV

5

Accent är fem år äldre än IOGT-NTO. 1965 beslöt nämligen chefredaktörerna för IOGT:s tidning Reformatorn och NTO:s tidning Ariel att de skulle gå samman och ge ut en gemensam tidning som fick namnet Accent.

Första numret av Accent.

6

Studiecirkelns fader

Oscar Olsson höll Sveriges första studie-cirkel i Godtemplarordens regi hösten 1902 på ett nykterhets-kafé i Lund.

Oscar Olsson.

FOTO: ARKIV

7

Under två veckor i oktober 1994 såldes drygt 100 000 orkidébuketter i IOGT-NTO:s namn. Förutom blomförsäljningen såldes orkidénålar, och en "barn hjälper barn"-gala, där drottning Silvia medverkade, genomfördes. Medlen från orkidékampanjen användes till att finansiera en skolkampanj om narkotika i Sverige och att bidra med 1,7 miljoner till Världshälsoorganisationens gatubarnsprojekt under tre år. Orkidékampanjen genomfördes sammanlagt tre gånger under 1980- och 1990-talet.

8

Under större delen av 1990-talet var IOGT-NTO-rörelsen en av tre delägare i Astrid Lindgrens värld. Anledningen till att rörelsen gick in med aktiekapital var dels möjligheten att få sälja lotter till besökarna i parken och dels att Junis skulle få möjlighet att spela teater på parkens scener.

9

IOGT-NTO var först i Sverige med att anordna en julkonsert med kända artister. Den hölls i Berwaldhallen i Stockholm 1988 under namnet Vit jul. Konserten bandades av Sveriges radio och sändes på nyårsafton samma år. För arrangemanget svarade Arrangemangsservice, en artistförmedling som IOGT-NTO drev mellan 1988 och 1995. Julkonsert-verksamheten pågick till 1995.

FOTO: INGEMAR NILSSON

Robert Wells och Carola Häggkvist är några av de kända artister som uppträtt för Vit jul.

10

På initiativ av IOGT-NTO invigdes 1996 ett ordenshus på Skansen. Valet föll på föreningen Brofästets lokal i Rакlösen utanför Ullfors i norra Uppland. Huset flyttades till Skansen. Efter Skansens önskemål är interiören återställd till hur den såg ut på 1930-talet.

FOTO: EVA EKERÖTH

11

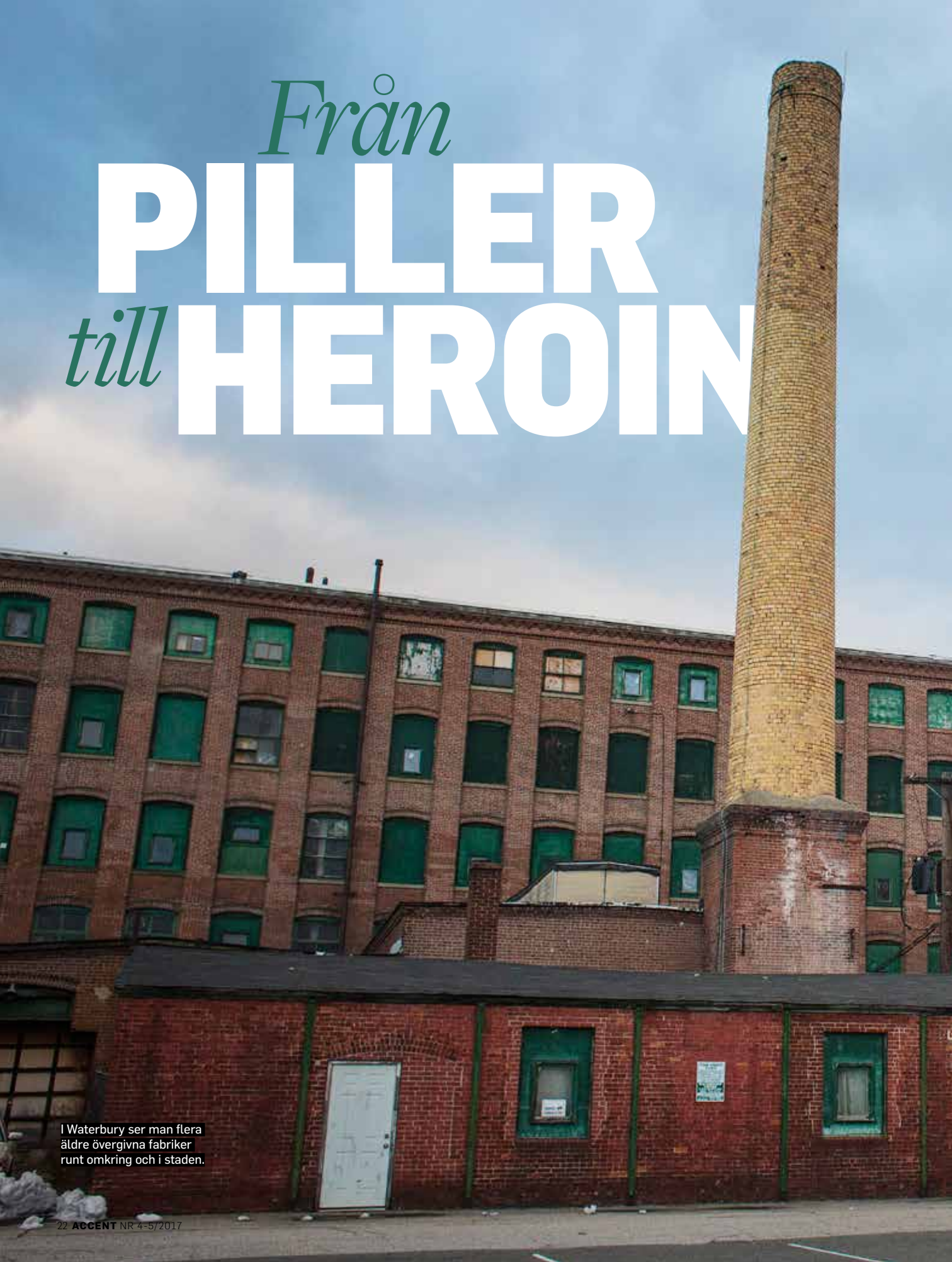
Under IOGT-NTO:s folkhögskola Wendelsberg flyter ett vattendrag som förbinder den omgivande parkens dammar. Vattnet kan nås via en lucka i köket där läraren Herger Karlberg enligt sägnen trillade ner när han, dubbelvikt på grund av ryggsnitt, missade att luckan var öppen.

Han kom upp botad från ryggsnittet och vattnet anses sedan dess undergörande.

FOTO: ULRIKA AMBJÖRN

Tidigare rektor Sven Östberg lyfter på luckan.

Från **PILLER** *till* **HEROIN**

I Waterbury ser man flera
äldre övergivna fabriker
runt omkring och i staden.

En **drogepidemi** härjar i USA. Det senaste decenniet har opioidbruket ökat flera gånger om. Det här är berättelsen om epidemin och de stora läkemedelsbolagens roll i den.

TEXT: **MARTIN BRUSEWITZ** FOTO: **ANDERS AHLGREN**

Dan Arnone utanför apoteket där han köpte rena nålar varje dag. "Ibland står det längre utanför och försöka sälja heroin till en"

Han rasar ihop och börjar skaka i spasmer. När han vaknar till medvetande igen står en polisman böjd över honom. Han lyfts över på en bår. Sedan faller han ned i mörkret igen. Det är dagen före julafton 2016 och han dör nästan. Polisen räddade hans liv med naloxon, ett nässpray som häver effekten av heroinöverdoser.

Vi träffar Dan Arnone i staden Waterbury, Connecticut, ett av de samhällen där den drogepidemi som rasar i USA slagit hårt. Den före detta industristaden, Brass City (mässingsstaden) som den kallas, är ungefär lika stor som Linköping. Här dog 38 människor av opioider överdoser 2015 (Opioider är samlingsnamnet för en stor grupp droger, bland annat heroin och starka smärtstillande medel som morfin och oxykodon).

Vi står på parkeringsplatsen utanför ett motell, det blåser iskalla vindar. Motellens föreståndare har precis berättat att det brukade bo en massa längre och

drogkurirer på motellet, men att de nya ägarna sparkat ut dem.

– Ni undrar över heroin? Ni har kommit till rätt ställe. Det här är en riktig jävla högborg för droger. Folk kommer till Waterbury från hela Connecticut för att köpa billigt heroin, säger Dan Arnone.

Han är 25 år gammal, klädd i mjukisbyxor och en hoodie. Tittar genom tjocka glasögon. Han ger oss knarkarens Waterbury, en rundtur till platserna i en missbrukares vardag. Han visar oss apoteket där man kan köpa rena nålar, bostadsom-

rådet med förfallna trähus där flera drogtillhåll finns, närbutikerna på Walnut street där längre samlas, den lilla parkeringsplatsen uppe på höjden intill ett bostadshus där han brukade parkera och skjuta heroin. Han berättar om desperationen: längre som inte ser någon annan möjlighet att tjäna pengar, knarkarna som gör vad som helst för att skaffa droger.

Det började på högstadiet för Dan Arnone. En kompis mamma gick på smärtstillande. Hon hade en burk piller i badrumsskåpet och kompisens tog med sig några till skolan. De tog dem på lunchrasten.

– Det pratades om heroin och marijuana. Men ingen pratade om smärtstillande. Som ung tänkte jag att pillren inte kan vara dåliga eftersom det är läkare som ger dem till folk. Det är ju medicin, hur farligt kan det vara?

Hela sitt liv hade Dan Arnone känt som ett tomrum inom sig, att någonting saknades, att han inte passade in. Av pillren blev han självsäker, utåtriktad, produktiv. Han började ta dem allt oftare.

– Det är helt sjukt. Vissa får en jobblateralad skada och smärtstillande skrivs ut. När de blir bättre och doktorn drar in medicinen är de redan beroende. Och de vänder sig till gatan. Det kan vara advokater, hemmafruar, läkare... jag har sett alla typer missbruka.

Vi kör upp på en höjd ovanför staden.

"Folk kommer till Waterbury från hela Connecticut för att köpa billigt heroin."

DAN ARNONE

Bilen Dan Arnone bodde i under två veckor i vintras. Han berättar att ensamheten och kylan i bilen var en stor anledning att han ville sluta med heroin.

I Waterbury finns många områden där de flesta husen är igenbommade. Dan Arnone berättar att många missbrukare bryter upp dessa hus och bor i dem.

Dan Arnone berättar att han brukade åka hem till en langare, köpa heroin och sedan parkera bilen vid det här räcket och skjuta upp, mitt i ett bostadsområde i Waterbury.

"När de blandar ut heroinet vet man inte hur starkt det är."

DAN ARNONE

Dan kliver ut och tänder en cigarett. Hit brukade han köra med sin bil, sitta i den och sätta sprutan i armen. Han drar djupa, nervösa bloss.

– Jag kom nyss ur missbruket, det har mig fortfarande i ett starkt grepp, säger han.

Vid sjutton års ålder var han en fullfjädrad pillermissbrukare. Köpte smärtstillande som han krossade och snotade. Kroppen utvecklar snabbt tolerans mot opioider, vilket betyder att man behöver mer och mer för att uppnå ruset. Det blir snabbt en dyr vana. Ett piller kostar 30 dollar, ungefär 250 kronor, på gatan. I början räckte det med en fjärdedels piller, snart behövde han två, sedan sex, åtta, tio piller. Hans missbruk kostade flera hundra dollar per dag.

Så fort han inte tog piller kom abstinensen, "drogsjukan" som han kallar den. Det värsta han någonsin upplevt: extrema magsmärtor, muskelsmärtor, svår ångest, depression. Livet kom att handla om att hålla drogsjukan borta. Han började sälja droger för att finansiera sitt missbruk.

– Vissa jag känner tog pillren under

några år, sen bara slutade de. För mig fungerade det inte så. Jag kunde inte sluta.

En dag greps Dan Arnones leverantör av polisen och han kunde inte sälja droger längre. Hans pengar började ta slut och desperationen växte. För 20 dollar fick han fyra påsar heroin. Det var en nödsituation, han skulle bara testa det denna enda gång.

– Jag tog en och blev så hög. Jag spydde, sov inte på hela natten. Det var mitt i vintern och jag var ute i shorts och en t-shirt, så varm, totalt stenad, helt upprymd. Det var som att bli hög för första gången.

Han tog aldrig piller igen efter det. Livet handlade från och med då om heroin och ingenting annat. Han lurade folk omkring sig, stal, ljög för sin flickvän, sålde droger. Allt fler människor vände honom ryggen.

– Det är så otroligt ensamt. Att vara en del av samhället, på riktigt, det är motsatsen till att ta droger. Missbruk är att vara totalt fränkopplad och att försöka känna sig okej medan man är det.

Det var till slut ensamheten som fick honom att lägga in sig för rehabilitering.

Han hade sålt nästan allt han ägde för att köpa droger. Han var hemlös och bodde i sin bil.

– Det varade inte så länge. Vissa gör det under flera år. Jag vet inte hur de klarar det utan att bryta ihop. Några veckor var det jag behövde för att inse hur miserbelt det var, hur ensamt det var. Jag ville ha något annat. Jag ville ha kontakterna tillbaka i mitt liv, de jag förlorat. Jag ville vara en del av allting.

Vi har kört till en skogsdunge intill en damm. Dan Arnone blickar ut över vattnet.

– Att känna sig lycklig av något alldeles vanligt, bara av att ta en promenad. Känslan man får efter några timmar utomhus, över att känna sitt hjärta slå och komma bort från allt, vara med sig själv. Med hunden. Att vara okej med var man är utan några substanser, det känns så jävla fantastiskt. Det känns som att jag äntligen växer upp.

Dagen före julafton, då Dan Arnone nästan dog, trodde han att han hade skjutit heroin. Men när labbresultaten kom tillbaka visade de att det inte fanns ett spår av heroin i hans kropp – han hade injicerat en blandning av fentanyl och oxykodon, två starka smärtstillande mediciner.

– Man kan inte lita på langare, de vet i fan vad det är de säljer. De vill bara tjäna pengar. När de blandar ut heroinet vet man inte hur starkt det är. Dagen innan jag överdoserade injicerade jag 30 påsar heroin, överdosen fick jag av bara två påsar! Det är som att spela rysk roulette med en nål. ■

LÄKEMEDEL SOM DROGER

Under Superbowl 2016 sändes en reklam under matchens andra kvart för en medicin mot förstoppning. Men inte vilken förstoppning som helst, utan förstoppning **orsakad av opioidbruk**.

Superbowl, den årliga finalen i amerikansk fotboll, är den största tv-händelsen i USA. Förra året såg över 111 miljoner människor matchen. Reklamfilmerna som sänds under matchen ses med andra ord av en ofantlig mängd människor och har i sig blivit ett populärkulturellt fenomen. Reklamtiden kostar astronomiska summor (mer än 116 000 dollar per sekund). I amerikanska dagstidningar skrivs det nyhetsartiklar om själva reklamfilmerna.

Att se reklamerna under Superbowl är att sätta ett finger på samtidens puls. Om det är värt att betala flera miljoner dollar för att visa en filmsnutt om en medicin mot förstoppning orsakad av en opioid betyder det att väldigt många människor tar opioider.

Från 90-talet och framåt har bruket av semisyntetiska opioider i form av smärtstillande mediciner framtagna ur morfin skjutit i höjden i USA. Läkare har skrivit ut de starka, beroendeframkallande läkemedlen snabbare än sin egen skugga och landet har mer eller mindre översvämmats av opioider. I dag talas det om en epidemi som jämförs med HIV/AIDS ödeläggande framfart under 80- och 90-talen.

Fem procent av jordens befolkning lever i USA och konsumerar 80 procent av alla smärtstillande opioider, enligt en rapport av Express Script, ett företag som bland annat analyserar data gällande läke-

medel. 2015 skrevs 249 miljoner recept för opioider ut i USA, det är mer än ett recept per vuxen i landet. Samma år dog 33 000 människor av opioidöverdoser enligt siffror från den statliga myndigheten Centers for Disease Control and Prevention. Mer än hälften av dem hade tagit en drog utskrivna på recept.

Hur blev det så här?

1 Vissa skyller direkt på läkemedelsbranschens aggressiva marknadsföring och påkostade lobbying (enligt the Center for Public Integrity spenderade läkemedelsindustrin 880 miljoner dollar på lobbying

mellan 2006 och 2015). Företaget Purdue Pharma har av tidsskriften The Weekly pekats ut som direkt ansvarig för hela epidemin.

När de lanserade sin medicin Oxycontin 1996 gjordes det med den hårdaste marknadsföringen av ett läkemedel någonsin. Deras armada av säljare, drivna av stora bonusar baserade på hur mycket de sålde, riktade in sig direkt på läkare, inte bara smärtspecialister, utan på allmänläkare, ögonläkare, alla som kunde skriva ut recept. Pillret har i dag ungefär en tredjedel av den totala marknaden för smärtstillande. Företaget har i ett uppmärksammat rättsfall som slutade med böter på över 600 miljoner dollar, erkänt att de medvetet underdrivit hur beroendeframkallande läkemedlet är.

"2015 skrevs 249 miljoner recept för opioider ut i USA."

2 En annan anledning sägs vara den nolltolerans mot smärta som finns i det amerikanska samhället.

"När tillförseln av piller stryps vänder sig folk till heroin."

Efter 70-talets heroinvåg var läkare i USA under 80-talet återhållsamma med att skriva ut opioider. Men några viktiga studier som gjordes under årtiondet förminskade risken som smärtbehandling med opioider innebär. En av dem gjordes av Dr Hershel Jick. Han studerade över 11 000 patienter som behandlades för smärta med opioider och drog slutsatsen att risken för beroende är låg och att mindre än 1 procent av dem som hamnade i missbruk dog som en följd av sitt droganvändande.

Ett skifte inträdde under 90-talet: man började återigen omfamna starka, smärtstillande medel. I vården började man prata om smärta som det femte vitaltecknet, det vill säga smärta kom av många att ses som någonting lika viktigt som de fyra kontrollpunkterna kroppstemperatur, andning, puls och blodtryck.

2001 släppte The Joint Commission, en fristående, non-profit-organisation vars mål är att förbättra den amerikanska vården, ett styrdokument om hur patienters smärta ska hanteras av vården. I det fastslås bland annat att "sjukhus ska respektera patientens rätt till smärtbehandling".

Dokumentet pekas återkommande ut som en milstolpe på USA:s väg mot att bli pillermissbrukens moderland. Organisationen har slagit ifrån sig sin delaktighet i epidemin bland annat med argumentet att deras standard "inte kräver" att man behandlar smärta med just medicin.

3 Pengar spelar också in. Inte bara för läkemedelsindustrin utan även för langare och läkare finns stora pengar att göra. Ett exempel: i New York greps 2014 en läkare som under en 18-månadersperiod ska ha skrivit ut över 17 000 recept. Det är lika med drygt 3 miljoner piller totalt. Vilket är värt häpnadsväckande 780 miljoner svenska kronor på gatan.

Så vad har detta med heroin att göra?

Dan Arnoness historia är på många sätt berättelsen om USA:s epidemi. 80 procent av alla heroinmissbrukare börjar med smärtstillande receptbelagda opioider,

enligt en vetenskaplig artikel publicerad i International Journal of drug policy. Många går, liksom Dan Arnone, över till heroin eftersom det är billigare, starkare och lika enkelt att få tag på.

2012 nådde opioidhysterin sitt klimax och över 2 miljoner människor missbrukade opioider i USA. Katastrofen var vid det här laget uppmärksammat och åtgärder började vidtas. Polisen fokuserade på "pillmills" (så kallade vårdcentraler och kliniker som skriver ut mängder med recept), och kontrollen av läkare och patienter skärptes och centraliserades. Läkemedlen gjordes svårare att missbruka, till exempel genom att göras okrossbara, den federala regeringen satsade pengar på utbildning och upplysning, och så vidare.

Det gav resultat.

Sedan 2012 har antalen utskrivningar

av opioider sjunkit i 49 delstater. I hela landet har utskrivningarna under åren 2013–2015 minskat med 12 procent enligt IMS Health, ett företag vars data-analyser används av sjukhus, läkemedelsbolag och andra aktörer inom vården i USA. Symphony Health Solutions, ett annat informationsföretag, fick siffran till 18 procent.

Men dödsfallen minskar inte. Och heroinbrukandet fortsätter att öka. Enbart från år 2014 till 2015 steg antalet dödsfall på grund av heroinöverdoser med 20 procent. När tillförseln av piller stryps vänder sig folk till heroin.

Det finns i dag dessutom ytterligare skäl till oro: Donald Trump. USA:s 45:e presidents väljarsiffror var som bäst (jämfört med Mitt Romneys 2012) just i de counties som drabbats hårdast av opioidepidemin. President Trump har lovat att han

"Till och med när missbrukare får förstoppning finns pengar att göra."

OPIOIDDÖDSFALL ÖKAR I SVERIGE

Fler dör av narkotika i Sverige, och majoriteten av dödsfallen är opioidrelaterade. Till opioiderna hör både illegala droger som heroin och läkemedel som metadon.

TEXT: EVA EKEROTH

I jämförelse med andra EU-länder ligger Sverige väsentligt sämre till än genomsnittet, trots att andelen svenskar som någon gång testat narkotika är jämförelsevis lågt.

Den svenska rapporteringen kompliceras dock av att Sverige redovisar narkotikadöd på olika sätt. Dels finns Socialstyrelsens dödsorsaksregister, dels finns Toxreg, ett register som bygger på rättsmedicinska analyser, och slutligen sammanstäl-

ler Folkhälsomyndigheten statistik till EU:s narkotikabyrå, EMCDDA, utifrån deras kriterier. Men oavsett vilket register man tittar i ökar antalet människor som dör av narkotika i Sverige.

Enligt Socialstyrelsens dödsorsaksregister avled 949 personer av förgiftning med narkotika eller läkemedel under 2015, vilket är den högsta andelen under 2000-talet. Av dem var 70 procent män och 30 procent kvinnor.

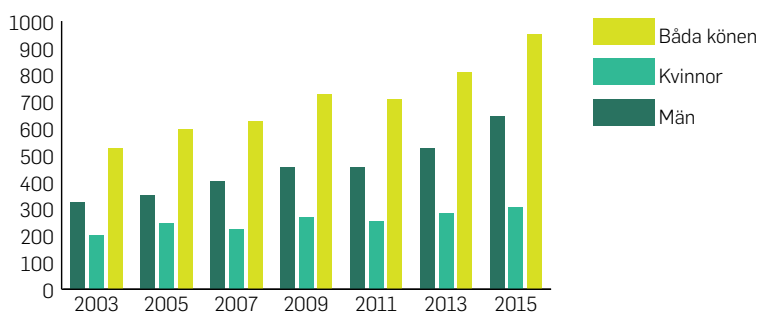
Bland männen är överdos den vanligaste dödsorsaken, medan självmord dominerar bland kvinnor. Ofta går det inte att avgöra om dödsfallet var avsiktligt eller en olyckshändelse. ■

ska ta itu med problemet. Han har sagt att han ska stoppa droger från att komma in från Mexiko och Kina, hur det ska gå till är ganska vagt uttryckt. Han ska tillåta flera mediciner som kan stävja missbruk och sänka taket för mängden opioider som kan säljas, samt säger att han vill satsa på tillgången av vård för missbrukare.

Samtidigt får en av de andra frågor president Trump nu driver hårdast många som jobbar med och kring missbruk, samt ännu fler som lider av missbruk, att bäva inför framtiden. Trump har ju som bekant lovat att skrota The Affordable Care Act, också känd som Obamacare. 2,8 miljoner människor får sina behandlingar för missbruk finansierade genom Obamacare. Dan Arnone är en av dem.

Om vi återvänder till reklamsnuten under superbowl så är den en symbol för mer än bara det utbredda missbruket. Läkemedelsföretagen tjänar inte bara pengar på att sälja de starka mediciner som gör folk beroende, de tjänar även pengar på alla de mediciner som är kopplade till drogepidemin: avvänjningsdroger och överdosstävjare. Till och med när missbrukare får förstoppning finns pengar att göra. ■

Dödsfall orsakade av narkotika eller läkemedel 2003 – 2015.

Källa: Socialstyrelsens dödsorsaksregister

FESTIVAL FYLLAN

– 5 AV 10 ARRANGÖRER VILL INTE PRATA DROGER

Fem av tio festivalarrangörer vill inte besvara **Accents frågor om alkohol** och andra droger på den egna festivalen. En av de fem som svarat är Trästockfestivalen – som valt nolltolerans.

TEXT MARI JOHANSSON OCH ULRICA AMBJÖRN FOTO ISTOCK

– **Vi har inte tid** att svara just nu.

Så låter det när Accent kontaktar arrangörerna för några av sommarens populäraste svenska musikfestivaler.

Vi ville veta hur arrangörerna arbetar och tänker kring alkohol och andra droger; om de arbetar förebyggande, hur de ser på sitt ansvar för besökare, och vad som händer om personal eller anlitade artister är berusade eller påverkade av andra droger.

Flera av arrangörerna bad Accent att mejla i stället för att ringa, men trots upprepade påminnelser har de inte svarat – se lista här intill.

En av de två arrangörer som tydligt avböjt är Sweden Rock: "Säkerhets- och

drogförebyggande arbete är något som vi har ett nära samarbete med polisen om, men generellt ingenting som vi kommunicerar utåt. Så jag får tyvärr tacka nej till medverkan i denna intervju", skriver Sofia Lindqvist Lacinai, marknads- och kommunikationschef.

När det gäller förebyggande insatser sticker Trästockfestivalen ut som den enda arrangören med nolltolerans:

– Vi har beslutat att inte sälja alkohol på området, samt att ingen får förtära alkohol innanför våra grindar. Allting grundar sig i att vi vill att alla ska känna sig välkomna – från pensionärer till 70-talister med barnvagnar – här ska alla kunna mötas. Man är här för kulturen och för att upptäcka ny kultur. Vi vill inte stänga ute någon för att de själva eller dess föräldrar känner att det är för stökigt. Vår festival är generellt lugn, vilket vi tror beror på att vi inte säljer alkohol, svarar Ludwig Eriksson, Trästockfestivalen.

Arrangörer som...

... inte svarat

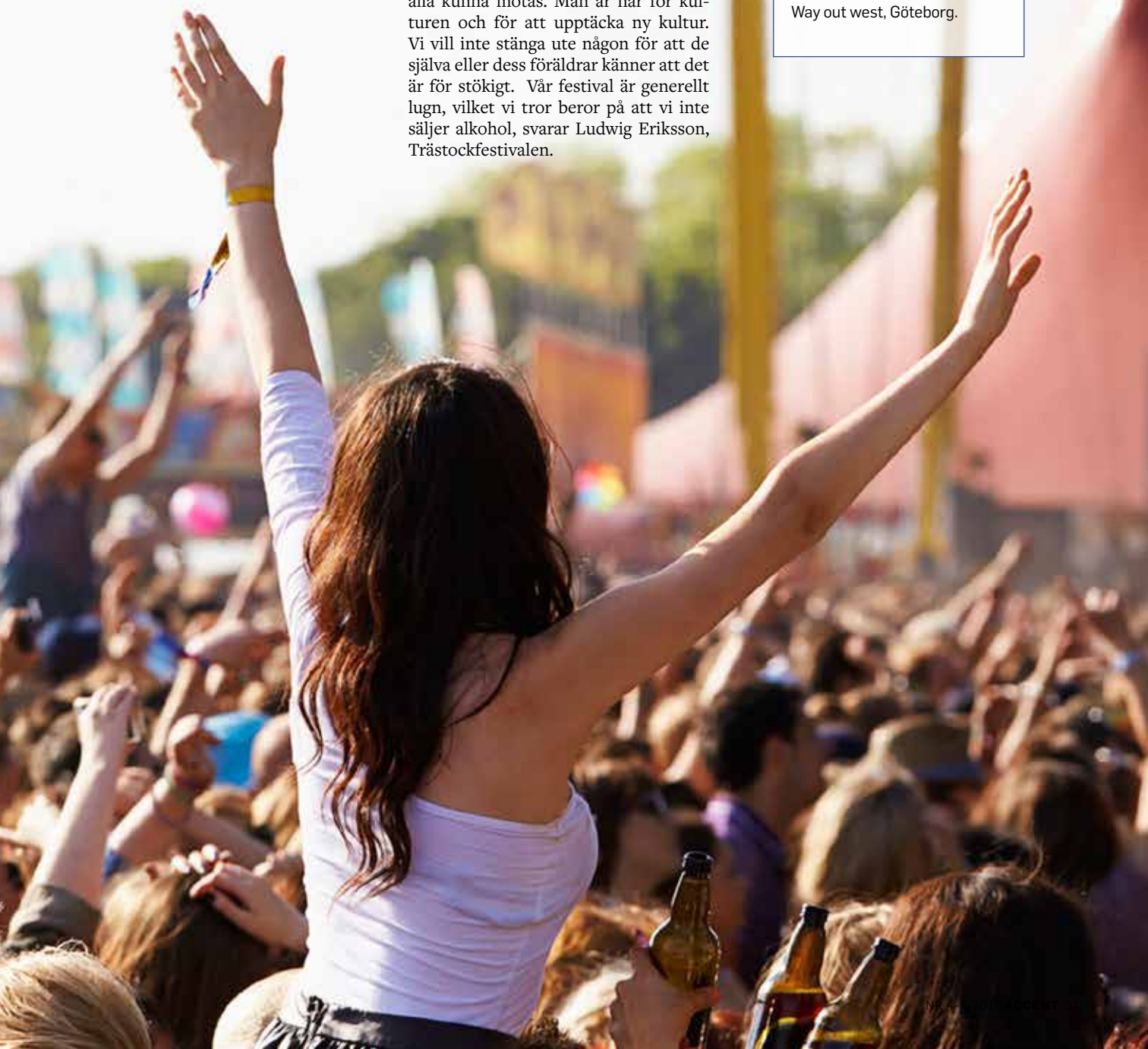
Emmabodafestivalen.
Summerburst, Stockholm.
Öland roots.

...avböjt att svara

Bråvallafestivalen, Norrköping.
Sweden Rock, Sölvesborg.

...svarat

Fishbait rock festival, Åland.
Malmöfestivalen.
RixFM festival, flera orter.
Trästockfestivalen, Skellefteå.
Way out west, Göteborg.

"Nolltolerans gäller både backstage och framför."

EMELIE CHRISTENBRUNN, FISHBAIT ROCKFESTIVAL

Johan Fridh, Malmöfestivalen, uppger att polis, fältgrupp och socialarbetare jobbar aktivt på och utanför festivalområdet med att uppsöka och hjälpa ungdomar som är påverkade, samt att de har egna "ungdomsvårdar" på området. Ungdomar erbjuds också bussbiljetter "så att de ska komma säkert hem" från festivalen. Man har även diskussioner om att ha alkoholfria barer. Något som Way Out West har prövat på med gott resultat och utvecklat:

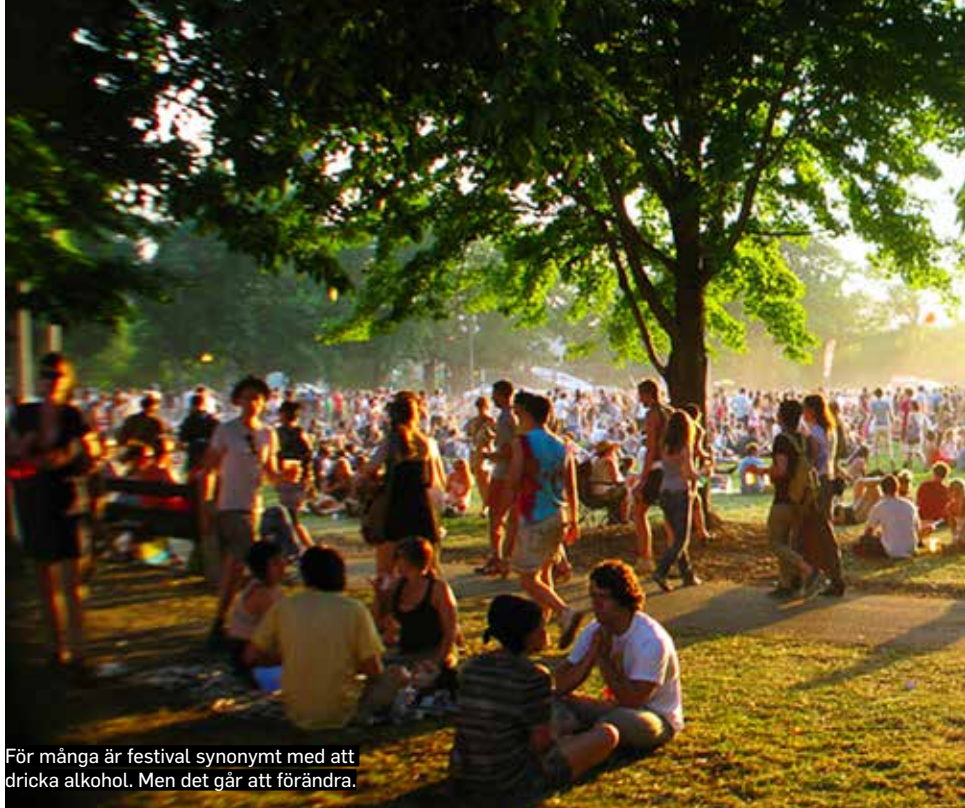
– **Hos oss är** inte det alkoholfria ett alternativ, utan något vi har på alla serveringar. Det finns en helt annan medvetenhet och man efterfrågar alkoholfritt på ett helt nytt sätt i dag. Vi har en alkoholfri bar i samarbete med UNF och God dryck. Det är viktigt att arbeta förebyggande och att inte normalisera alkohol, svarar Johan Skoglund, Way out west.

Fish bait rock festival, som arrangeras vid ett bryggeri, uppger att det aldrig hänt hos dem att en anlitad artist använt narkotika, att "nolltolerans gäller både backstage och framför", samt att personal "givetvis inte får vara påverkade av alkohol under arbetstid":

– Det är klart att vi har ett stort ansvar. Brukar du narkotika åker du ut direkt. Men på tre år har vi bara behövt kasta ut två personer som bråkade med varandra för att de var fulla, uppger Emelie Christenbrunn, och tillägger:

– Vi kör också med att om man är minderårig så måste man ha två band runt handleden, så att de som säljer lättare ska ha koll på vilka som inte får köpa. Banden räknas också som biljett, så klipper man av ett så åker man ut.

För RixFM:s räkning svarar Anders Sjöland att de "bara gästspelar på andra festivaler, så det är egentligen de som jobbar lokalt som har hand om den frågan (alkohol och andra droger)", och att det ofta är kommunerna själva som arrangerar. De har heller inte svarat på Accents fråga om vilket ansvar de anser att de själva och andra arrangörer har när det gäller alkohol och andra droger. ■

För många är festival synonymt med att dricka alkohol. Men det går att förändra.

JAN-OVES FE

Många sätter likhetstecken mellan musikfestival och droger. Det vill Jan-Ove Ragnarsson, IOGT-NTO, ändra på. Han **väljer att inspirera** i stället för att gnälla.

TEXT MARI JOHANSSON

Sommaren är här vilket betyder att festivalsäsongen drar igång. Många kommer få uppleva sina livs bästa dagar, andra sina värsta. För festivaler är inte bara ett ställe där man kan se sina favoritartister uppträda, umgås med vänner, träffa nya människor och dansa. Det är också en miljö där glädjerysk blir till fylleslag, lycka blir till minnesluckor och sexuella övergrepp blir löpsedlar.

För många är festival synonymt med att dricka alkohol.

Jan-Ove Ragnarsson.

FOTO: PIERRE ANDERSSON

– Jag upplever att på de allra flesta ställen så är festival lika med alkohol. Det ska vara öltält, och både de som säljer och arrangörerna gör en grej av det. De använder alkoholen i sin marknadsföring och den får även stort utrymme på festområdet, säger Jan-Ove Ragnarsson, distriktsordförande i IOGT-NTO Östergötland.

– Där emot är de inte lika tydliga med vad det finns för alkoholfria alternativ. Om det nu finns några.

Jan-Ove Ragnarsson engagerar sig i frågan om alkohol- och andra droger på musikfestivaler. Och hans vägval är att driva frågan genom att, som han säger, "stötta de goda krafterna."

– **Jag tror vår största** insats är att få de som anordnar festivalerna att tänka till. Då finns det två huvudvägar man kan ta: Man kan gnälla och tjata och säga att detta är dåligt, eller kan man komma med ett alternativ som inspirerar till att göra något bättre.

FOTO: INCASE/FICKR

STIVAL

– Kan vi få ansvariga, sponsorer med flera att medverka så kan vi göra det på ett bättre sätt genom att arrangörerna själva tar ett socialt ansvar.

Jan-Ove Ragnarsson har besökt festivaler och stadsfester och gjort succé med Sober Bar, en bar som bara säljer alkoholfria drycker. Det är inte bara besökarna som uppskattar det, utan även arrangörerna som har varit väldigt tillmötesgående.

– Vi fick själva välja plats där vi skulle ha vår Sober bar, vi betalade inget för att vara där, och vi blev omnämnda i deras marknadsföring, säger han.

Jan-Ove Ragnarsson tycker att han fått god respons på sitt arbete och intresset har växt. Men hans mål är som sagt att få arrangörerna att ta ett större socialt ansvar. En festival som han tar upp som ett gott exempel är Bråvalla i Norrkö-

ping, som startat Frivalla, en campingplats där man inte får ta med alkohol in på området.

– De har nog börjat inse att med så många besökare måste det finnas bra och attraktiva alternativ. Bråvalla har också numera ställen som enbart serverar alkoholfria drycker, säger han.

Bråvalla är dock en av de arrangörer som avböjt att besvara Accents enkät om alkohol och andra droger.

– I festivalsammanhang är det en känslig fråga som behöver jobbas bort, är Jan-Ove Ragnarssons kommentar.

Han påpekar att alkohol och andra droger är en känslig fråga också i andra sammanhang:

– Det största framsteget för en drogfri festivalmiljö skulle vara att ingen känner press att dricka eller ta droger. ■

"Med så många besökare måste det finnas bra och attraktiva alternativ."

JAN-OVE RAGNARSSON, IOGT-NTO.

SÅ TYCKER VI:

Hur tycker du att alkohol och andra droger påverkar festivalstämningen, och vad tänker du kring alkoholfritt?

Daniel Svensson, 23 år, student och egen företagare.

– Alkohol känns ju mer lugnt, tycker jag.

FOTO: MARI JOHANSSON

Men alla de andra drogerna tycker jag att man kan skippa. De förstör, det gör säkert alkohol också, men de förstör mer.

– Det är inget kul att se påver-

kade artister spela live. De blir bara dåliga.

– Jag är för alkoholfria festivaler och för alkoholfria campingar, det är bra att det finns båda. De kan ju försöka börja med alkoholfri camping på varje festival. Man kanske borde ha det som regel att det måste finnas.

Lovisa Åström, 20 år, student.

– För mig och mitt tjejgäng är det en självklarhet att

vi dricker alkohol på festivaler. Vi kan såklart ha kul utan alkohol också, men att folk dricker alkohol har jag inget emot. Det skapas samhörighet och glädje, men

också en väldigt otrygg stämning i vissa situationer.

– Många åker på festivaler just för festen och alkoholen. Jag åker förstås till festivaler där det är bäst artister. Om en alkoholfri festival med riktigt bra artister dyker upp så kan det vara ett alternativ.

– Jag trodde aldrig det skulle ske på Bråvalla men detta är såklart jättebra att de ska ha en alkoholfri camping. Tror det kan locka fler besökare som inte är där för festerna utan för artisterna. Kul! Jag tycker att fler festivaler borde skaffa alkoholfria campingar. Festivaler ska vara tillgängliga för alla, även de som vill dit för artistens skull, men som aldrig åker dit på grund av problemen kring alkohol.

FOTO: PRIVAT

I juni samlas IOGT-NTO-rörelsen i Karlstad för att staka ut framtiden. Accent har pejlat in de hetaste frågorna, och under kongressdagarna hittar du nyheterna på accentmagasin.se.

TEXT EVA EKEROTH ILLUSTRATION MAJA LINDBERG

KONGRESS

PECIAL

"VI STÅR INFÖR ETT VÄGSKÄL"

Den fråga som flest har motionerat om till IOGT-NTO:s kongress är **resursfördelning**. Nästan var fjärde motion berör frågan på något sätt.

TEXT EVA EKEROTH

Precis som till kongressen i Lund 2015 är fördelningen av resurser den fråga som engagerat flest motionärer. Av de 57 motionerna till årets kongress handlar 14 stycken om hur organisationens pengar ska användas.

Nio handlar specifikt om fördelningen mellan central nivå och distrikt eller föreningar, medan fem tar upp hur medlemarna ska användas på andra sätt. De gäller storleken på förbundsstyrelsens arvoden, om stimavgiften kan förhandlas och betalas centralt, om förbundet kan sponsra dem som tävlar i någon idrott för IOGT-NTO, och om stöd till föreningar i form av centralt inköp av bokföringsprogram och annat stöd till kassörer, respektive centralt stöd till lokala arbetsgivare.

En av dem som motionerat om resursfördelningen är Bo Axelsson, distriktsordförande i Västmanland.

– Vi står inför ett vägskäl. Man måste bestämma sig; är det flådiga centrala kampanjer eller en stark lokal verksamhet vi ska ha? Utan en kraftig lokal verksamhet kommer möjligheterna att påverka politiken att minska. Men titta på utvecklingen, det är inte så länge sedan vi var 40 000 medlemmar, nu är vi färre än 30 000. Och nyrekryteringen minskar. Det är förstås ingen garanti att det blir annorlunda med en omfördelning, men man måste försöka, säger han.

Bo Axelssons förslag går ut på att alla distrikt ska få 500 000 till en konsulent, och storstäderna 400 000 extra. Sedan

ska varje distrikt få 600 kronor per medlem, och tre miljoner avsättas till en lokal utvecklingspott.

– **Konsulentstödet** har legat på 400 000 kronor länge nu och alternativa inkomstkällor för distrikten har minskat. Det behövs en höjning för att kunna anställa en konsulent på heltid. Förr kunde vi söka bidrag från landstinget, men den möjligheten har minskat. Dessutom anordnade vi bingo, men dels har bingos betydelse minskat och dels har vi blivit så små att vi inte längre kommer in på bingohallarna. Det är bara idrottsföreningar som anordnar bingo nu, säger han.

Göteborgs och Bohusläns distrikt har beslutat att ställa sig bakom Bo Axelssons motion och skickat in den som sin egen.

Fotnot: Den största delen av IOGT-NTO:s intäkter kommer från Miljonlotteriet, 2015 kom 92 procent av intäkterna därifrån. Medlemsavgiften från alla medlemmar stod för knappt 1 procent av intäkterna.

EXPEDITION 50

– en resa det stormar kring

6–8 regioner ersätter dagens 23 distrikt. All personal anställs på förbunds nivå, och regionchefer ska leda dem som arbetar ute i landet. **Förbundsstyrelsens förslag har väckt het debatt.**

TEXT EVA EKEROTH

IOGT-NTO:s förändringsarbete, som går under namnet Expedition 50, har skapat mycket diskussion och debatt under våren.

Liksom många andra organisationer har IOGT-NTO svårt att öka sitt medlemsantal. Och enbart många medlemmar räcker inte för att få saker att hända. Endast 20 procent av medlemmarna deltar i föreningsaktiviteter. Efter en process som startade vid kongressen i Lund 2015 har förbundsstyrelsen lagt ett förslag till förändring, som många reagerat på.

– Vi vänder oss främst mot att det är så bråttom. I Västernorrlands distrikt upplever vi också att förslaget som skickats ut har ett uppifrån-perspektiv där allt mer ska skötas av förbundet, säger Olle Häggström, utvecklingschef för IOGT-NTO-rörelsen i Västernorrland.

Förslaget innebär att förbundet ska avlasta distrikten med administrativa uppgifter och att alla distriktskonsulenter blir centralt anställda. Fördelen skulle vara att förtroendevalda kan ägna sig mer åt verksamhet och inte behöver vara arbetsgivare. Systemet blir inte heller lika sårbart. Blir en konsulent sjuk eller

slutar sitt arbete kan andra rycka in. Det ger också möjlighet för konsulenterna att specialisera sig på olika frågor. Olle Häggström ställer sig dock frågande till att fler anställs centralt.

– Basen i en folkrörelse ska inte vara ett stort kansli, utan många ideella krafter, säger han.

Han är också kritisk till förslaget att förbundet ska ta större ansvar för kommunikationen med medlemmarna.

– Hur ska det gå till? Ska de ringa alla? Det blir ju som att anlita ett telemarketingföretag och det har vi inte bara positiva erfarenheter av, säger han.

Hur ska man göra i stället då?

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

– Om vi ska få fler att göra mer så krävs något annat. Vi har som mål att få hundra unika värvar. Om alla medlemmar värvar en person som den har en personlig relation till är sannolikheten mycket större att man får nya medlemmar som är beredda att engagera sig, säger han.

Att lägga allt ansvar på förbundet anser han blir väldigt sårbart.

– Tänk om inte förbundet fungerar? Då faller ju hela organisationen. Det är möjligt att de inte tycker att vi skött oss, men då måste man ju se på vilka förutsättningar man har varit. Om kansliet arbetade mer efterfrågestyrt skulle det underlätta för oss, säger han.

Han är också kritisk till den föreslagna indelningen av landet i regioner i stället för distrikt.

– Slår man ihop oss fyra nordligaste så kommer vår region att omfatta halva Sverige. Vem skulle vilja sitta i en sådan regionstyrelse? Och om vi har olika indelningar inom rörelsen så försvåras samarbetet med de andra organisationerna, säger han.

"Basen i en folkrörelse ska inte vara ett stort kansli, utan många ideella krafter."

OLLE HÄGGSTRÖM, VÄSTERNORRLAND

"Att göra grupper av de anställda tror jag kan vara bra."

GUNVOR NYGREN, JÖNKÖPING

Olle Häggström får medhåll från Ingela Sjöberg, nyvald distriktsordförande i Jämtland.

– Jag har förståelse för att man vill frigöra utrymme för distrikten, men det finns en oro för att det blir centralisering och tjänstemannastyre, säger hon.

Liksom Västernorrland är Jämtland ett försöksdistrikt. I Jämtland provar man direktdemokrati och alla medlemmar är välkomna att rösta på distriktsårsmötet.

– Det var sagt att vi skulle ha en försöksperiod från 2016–2021. Vi har ju precis kommit igång och känner att vi fått ett ökat engagemang, och nu kommer det här och omkullkastar allt. Ska vi inte få fortsätta nu? Tanken var ju att försöket skulle utvärderas efter fem år och att man sedan skulle dra lärdom av det, säger hon.

Hon är orolig för att engagemanget som väckts genom försöket ska svalna, men också för att det inte ska finnas utrymme för flexibilitet.

– Vår oro är att man ska göra generella förändringar som inte ger utrymme för individuella lösningar, och att vi måste ge upp sådant som fungerar, säger Ingela Sjöberg.

Gunvor Nygren, ordförande i Jönköpings distrikt, tycker att en förändring är nödvändig.

– Man får inte blunda för problemen.

Det blir svårare och svårare att rekrytera till längre engagemang. Vi fick till exempel minska vår distriktsstyrelse i år. Det är inte precis en kö av folk som vill åta sig saker, säger hon.

Ändå var hennes distrikt ett av dem som nettoökade sitt medlemsantal förra året.

– Vi har jobbat lite annorlunda och varit ute mer i samhället, men även om vi lyckats bli fler medlemmar är jag inte så säker på att vi blivit fler engagerade, säger hon.

Hon påpekar att problemet inte är unikt för IOGT-NTO.

– Det går bra att få folk att göra enstaka insatser, men att få dem att åta sig uppdrag i styrelser eller andra längre engagemang är svårare, säger hon.

Gunvor Nygren gillar flera av förslagen i Expedition 50.

– Att göra grupper av de anställda tror jag kan vara bra. Att vara distriktskonsulent har blivit allt mer av ett ensamarbete. För konsulenternas skull tror jag att det skulle vara en fördel, men det får inte betyda att de operativa kommer långt ifrån medlemmarna och de förtroendevalda. Lokalkännedom är en förutsättning, säger hon.

Däremot är hon inte odelat positiv till att anställningarna flyttas till förbundet.

– Det innebär förstås en trygghet med en anställd personalansvarig i stället för en förtroendevald, men risken är alldeles för stor att de anställda kommer för långt ifrån föreningarna. Jag skulle däremot önska att det fanns en resurs på förbundet som stöttar distrikten i arbetsgivarfrågor. Man har ju kommit igång med ett arbetsledarnätverk. Det tycker jag är bra, säger hon.

Även Källe Kjellin, ordförande i Gotlands distrikt, gillar att det blir en förändring.

– I stort sett tror jag att det kan bli bra, säger han.

Alla förslag gillar han dock inte.

– Att slå ihop distrikten till regioner tror jag inte alls kommer att fungera. Små distrikt, som Gotland, kommer att drunkna, säger han.

Däremot är han positiv till mer hjälp från förbundet.

– Vi är försöksdistrikt och får hjälp av förbundet att sköta ekonomin. Vad det underlättar! Vi har bara hand om in- och utbetalningar. Bokslut och sådant sköter förbundet. Att få hjälp med konsulenter tror jag också är en bra grej, säger han.

Han tycker att organisationen är trög och obenägen att förändra sig.

– Jag upplever IOGT-NTO som väldigt tungt och konservativt, men jag tycker att vi gör framsteg. Man måste våga kliva in genom en ny dörr. Det kan vänta fantastiska saker på andra sidan, säger han.

IOGT-NTO:s ordförande Johnny Mostacero säger att han kan förstå att ena tycker att det går för fort.

– Men det egentliga problemet är inte att vi gör det nu – utan att vi skulle gjort detta för länge sedan, säger han.

Allt började på kongressen i Lund.

– Vi fick i uppdrag av kongressen att utreda hur IOGT-NTO mår. På januari-konferensen i Köping 2016, då vi för första gången på länge samlade alla distriktsstyrelser, distrikt och utvecklingskonsulenter, började vi bygga "vårt IOGT-NTO". Att vi gör denna förändringsresa tillsammans är viktigt för att inte hamna i "vi" och "dom", i relationen mellan centralapparaten och landet, säger Johnny Mostacero.

I höstas samlades alla distriktsordförande och distriktskonsulenter i Karlstad.

– Där fick jag och förbundsstyrelsen mandat att gå vidare med en enkätundersökning som skickades till alla distriktsstyrelser, distriktskonsulenter och utvecklingskonsulenter, och som följdes upp med att träffa alla distriktsstyrelser.

"Jag upplever IOGT-NTO som väldigt tungt och konservativt, men jag tycker att vi gör framsteg."

KÄLLE KJELLIN, GOTLAND

"Nu är vi i
förändringsläge
och måste
ha fokus på
framtiden."

JOHNNY MOSTACERO,
FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Allt för att få en rättvisande bild av hur det står till i organisationen. Det gav massor av information som kokades ner till ett antal scenarier, som vi såg som möjliga och görbara för att föra organisationen framåt, säger han.

Han menar att organisationen inriktat sig för mycket på att allt ska vara som det "alltid" har varit.

– Vi behöver ta nya tag och utmana rådande ordning. Vi måste lyfta blicken, från vad vi är till vad vi kan bli.

Situationen som den ser ut i dag är sårbar anser Johnny Mostacero.

– Blir distriktskonsulenten sjuk eller slutar blir det ofta ett vakuum på flera månader innan någon ny blir varm i kläderna. Att anställa distriktskonsulenter centralt skulle lösa en del av problemen, säger han.

Att allt landat till kongressen i Karlstad i sommar tvivlar han på.

– Det vore fantastiskt, men det är nog att spänna bågen för högt. Men nu har vi ställt om organisationen i förändringsläge och måste ha fokus på framtiden. Som organisation är vi mer relevanta än på länge, med arbetet mot alkoholnormen och med vår sociala verksamhet. Då borde vi kunna bli större och använda våra resurser bättre, säger han. ■

Fotnot: Förbundsstyrelsens förslag, modifierat efter möten med distrikten, finns att läsa på kongresswebben: kongress.iogt-ntororelsen.se, under fliken Förhandlingar.

Ar 2020 fyller IOGT-NTO 50 år och till dess ska förändringsarbetet, som fått namnet Expedition 50 vara klart.

Färre mål ska underlätta

■ **Förbundsstyrelsen** föreslår att den sexåriga mål- och verksamhetsinriktningen (2016–2021) blir snävare. Förslaget för de kommande två åren (2017–2018) innehåller färre antal mål jämfört med tidigare.

Tanken är att det ska göra det lättare att samla organisationen, att det blir tydligare vad som är viktigt och därmed lättare både att genomföra och att följa upp olika insatser.

■ **I den sexåriga strategin** fastslås att IOGT-NTO ska vara en modern, traditionell folkrörelse som erbjuder nykter gemenskap. Målet som knyts till detta är att 50 nya engagemangsformer ska startas årligen. Engagemangsformer kan till exempel

vara föreningar, nätverk, kamratstödsverksamheter, sociala företag eller digitala aktivistgrupper.

■ **IOGT-NTO** ska enligt strategin utmana alkoholnormen. Målet är att fler vuxna ska bidra till att ifrågasätta och utmana alkoholnormen. Det ska ske både genom kampanjer och utåtriktad verksamhet, och genom att erbjuda nykter gemenskap.

■ **Sist men inte minst** ska IOGT-NTO driva en politik för ett nyktrare samhälle. Målet är att bidra till att priset på alkohol höjs, att tillgängligheten begränsas och att alkoholreklam förbjuds.

ULRICA AMBJÖRN

TOBIAS

– flitigaste motionären

Tobias Tengström är IOGT-NTO:s flitigaste motionär.

TEXT EVA EKEROTH FOTO KRISTINA SAHLÉN

Av de 57 motionerna till årets kongress står Tobias Tengström, kassör i föreningen Blå linjen i Stockholmsdistriktet, bakom åtta.

Varför har du skrivit så många motioner?

– Jag har varit medlem länge och har erfarenhet från olika delar av organisationen, både som anställd och som förtroendevald. Under tiden jag var anställd kunde jag inte motionera. Nu slog det mig att jag kan och då kom jag på det ena efter det andra, säger han.

Hans motioner handlar om demokrati och deltagande, transparent valberedningsarbete, IOGT-NTO:s vision, förbundsstyrelsearvoden, nya grepp för rekrytering, ett större och bredare IOGT-NTO, IOGT-NTO-rörelsens logga och viken av att utbilda fler.

Den motion Tobias Tengström prioriterar högst är den sistnämnda.

– För organisationens fortlevnad är det viktigt att fler utbildas i föreningskunskap. Som det är nu finns det två läger: De som varit med länge och kan allt och vet precis hur ett protokoll ska skrivas. Och de nya medlemmarna som inte kan någonting och som tycker det är jobbigt att ständigt konfronteras med alla besserwissrar och tappar sugen. Därför är det viktigt att snabbt höja kunskapsnivån hos dem.

Han tycker att nya former för utbildning ska tas fram.

– Som det är nu är det ofta helkurser som erbjuds med kostnader för resa och logi. De är bra, men alla har inte möjlighet vara med på dem. Därför tycker jag att det är viktigt att vi utvecklar alternativa utbildningsmetoder, säger han.

De övriga motionerna som kommit in från andra motionärer handlar om allt från små frågor som hur medlemskortet ska se ut, till stora om demokrati och resursfördelning. Samtliga motioner finns att läsa på kongresswebben.

<http://kongress.iogtntororelsen.se/iogt-nto/forhandlingar/> ■

Tobias motioner:

Nr 27: För ett större och bredare IOGT-NTO

Förslag: IOGT-NTO bör arbeta med integration på bredare front.

Nr 28: Hitta nya grepp!

Förslag: Skapa en arbetsgrupp för att hitta nya värvarmetoder.

Nr 39: Gör IOGT-NTO:s vision bättre!

Förslag: Formulera om IOGT-NTO:s vision så den blir tydligare.

Nr 42: Utbilda mer och fler!

Förslag: Ta fram utbildningsmaterial om att vara aktiv inom IOGT-NTO, både i föreningar i allmänhet och i styrelser, och gör utbildningen tillgänglig i flera format.

Nr 53: Ge pengarna till verksamheten!

Förslag: Sänk arvoden till förbundsstyrelsen.

Nr 55: Ett mer transparent valberedningsarbete inom IOGT-NTO

Förslag: Valberedningar inom IOGT-NTO bör redovisa samtliga nominerade till uppdragen, och om dessa tackat nej eller inte svarat på nomineringen.

Nr 11: Demokrati och deltagande

Förslag: Avskaffa direktanslutning av medlemmar till förbundet i distrikt som har aktiva föreningar.

Nr 38: Logga med stolthet

Förslag: Gör en ny logga, där globen ingår, till den nybildade IOGT-NTO-rörelsen ideell förening.

Flera av Tobias Tengströms motioner får helt eller delvis stöd av förbundsstyrelsen. För motion nr 39, Gör visionen bättre, yrkar förbundsstyrelsen avslag. Motionerna om förbundsstyrelsens arvode och IOGT-NTO:s logga anser sig inte förbundsstyrelsen kunna yttra sig om.

Utbildning av
förtroendevalda
prioriterar Tobias
Tengström något.

JESSICA

– en av få kvinnliga motionärer

Att motionera verkar främst vara en manlig sysselsättning. Jessica Rembeck är ett av undantagen.

TEXT EVA EKEROTH FOTO JENS WINGREN

De 57 inkomna motionerna har totalt 32 kvinnliga underskrifter jämfört med 60 manliga. Många motioner är undertecknade av flera personer, och vissa personer har skrivit under flera motioner. Men könsskillnaden förklaras inte av att kvinnor skulle nöja sig med att skriva en motion medan män skriver fler.

En annan noterbar skillnad är att kvinnor sällan motionerar ensamma. Ett av de fyra undantagen är Jessica Rembeck i 308 Borås som skrivit en motion om jämställdhet.

– Jag är stolt över att IOGT-NTO gör så mycket på jämställdhetsområdet. Jag har själv gått Nyktra kvinnor kan och haft stor nytta av det, men jag märker samtidigt att många behöver lära sig mer, både förtroendevalda och vanliga medlemmar, säger hon.

Hon har funderat på motionen en längre tid.

– Jag har gått och tänkt på att skriva en motion sedan i höstas. När sedan Accent kom i brevlådan, med flera sidor om jämställdhet, veckan innan jag skulle tala för motionen på distriktsårsmötet, tänkte jag att nu är manegen krattad, säger hon.

Motionen landade väl på distriktsårsmötet.

– Jag är superglad att distriktsårsmötet tog motionen som sin. Jag vet att jag kunde gått direkt till kongressen med motionen, men jag ville ta den i distriktet först för att få frågan uppmärksammas på fler nivåer.

Jessica Rembeck kommer att bevaka motionen på kongressen.

– Just nu förbereder jag mig för att tala på kongressen. Jag hoppas och tror att motionen ska bifallas. Det är min tredje kongress, men det är första gången jag är ordinarie ombud, säger hon.

I motionen föreslår hon att arbetet med jämställdhets-, köns- och genusfrågor skall ges hög prioritet under kommande kongressperiod, att riktlinjer arbetas in i styrdokument samt att ett studiematerial om frågorna tas fram.

Förbundsstyrelsen stöder motionen och föreslår kongressen att besluta om bifall för de första att-satserna, medan de anser att den tredje redan är besvarad genom att ett nytt studiematerial, Normalia, tagits fram i samarbete med NBV och att det ska kompletteras med fördjupningsdelar om bland annat alkohol och genus. ■

Nya namn i krympt förbundsstyrelse

Färre ledamöter, två nya namn och omöblering på flera poster. Här är valberedningens förslag till ny förbundsstyrelse i IOGT-NTO.

Den nya styrelsen föreslås bestå av tio ledamöter mot dagens tretton. Skälen är flera enligt Åsa Hagelstedt, ledamot i valberedningen.

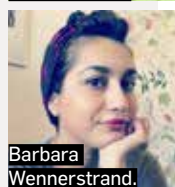
– Den viktigaste anledningen är att alla som sitter i förbundsstyrelsen i dag tycker att den är för stor, och att det gör att det blir svårarbetat. I en mindre styrelse får alla utrymme och det ställer samtidigt högre krav på att alla bidrar, säger hon.

Valberedningen presenterar två nya namn till styrelsen: Barbara Wennerstrand, 34, från Norrköping och Arne Larsson, 64, från Trosa.

– Barbara, som är född i Chile, har jobbat med NBV och den sociala verksamheten, och Arne sitter i Dagöholms styrelse och har tidigare varit konsulent och jobbat mycket med värvning, säger Åsa Hagelstedt.

Arne Larsson.

Barbara Wennerstrand.

Till ny kassör föreslås Eva Blomqvist. Till ny studieledare föreslås Lina Boberg. Erik Winnfors-Wannberg, som även han sitter i dagens styrelse föreslås bli ny sekreterare.

Valberedningen har jobbat in i det sista – har det varit extra tuft den här gången?

– Ja, det har det, det har varit några sena avhopp. Och vi har också haft svårt att få in nomineringar på utlandsfödda personer, vilket vi strävat efter då IOGT-NTO har en bred medlemskår och det är viktigt att förbundsstyrelsen speglar medlemmarna. Vi har också velat undvika att samma personer sitter i både en distriktsstyrelse och i förbundsstyrelsen, vi måste sprida uppdragen.

Valberedningens förslag

Ordförande: Johnny Mostacero, omval.

Vice ordförande: Andrine Winther, omval.

Sekreterare: Erik Winnfors-Wannberg, nyval på posten.

Kassör: Eva Blomqvist, nyval på posten.

Studieledare: Lina Boberg, nyval på posten.

Ledamot: Carl-Åke Andersson, omval.

Ledamot: Lena Borgs, omval.

Ledamot: Oskar Jalkevik, omval.

Ledamot: Arne Larsson, nyval.

Ledamot: Barbara Wennerstrand, nyval.

ULRICA AMBJÖRN

UNF tror på narkotikadebatt

Eric Tegnander, ordförande i Ungdomens nykterhetsförbund, UNF, tror att det är runt narkotikapolitiken som den största diskussionen kommer att bli på UNF:s kongress.

– Vi ska revidera vårt drogpolitiska program. De alkoholpolitiska ställningstagandena är så beprövade att ingen ifrågasätter dem. Det är annorlunda med narkotikapolitiken. Där är debatten synnerligen levande, säger han.

Bland de övriga mer kontroversiella förslagen finns ett om att se över distriktsgränserna.

– Det finns inget förslag på förändring bara på att göra en översyn, säger han.

UNF:s valberedning föreslår även en mindre styrelse, men fler ordförande.

– Det blir nio i stället för elva ledamöter, och två ordförande i stället för en. Det känns skönt att man hittat tillbaka till modellen med delat ledarskap, säger Eric Tegnander, som kom-

Eric Tegnander.

mer att lämna ordförandeposten.

Max Johansson och Isabelle Benfalk föreslås bli nytt ordförandepar. Båda är i dag vice ordförande i UNF.

Själv ser Eric Tegnander mest fram emot FS-shown.

– I år kommer det att bli mycket sång och performance art med folkbildning som utgångspunkt, säger Eric Tegnander, som är överraskad över hur taggade medlemmarna är på att åka till Karlstad. ■

Få frågor på NSF:s förbundsmöte

– **Vi har aldrig** haft så få frågor att ta ställning till, säger Fredrik Torberger, avgående förbundsordförande i Nykterhetsrörelsens scoutförbund, NSF.

Till förbundsmötet har endast två motioner inkommit. Varför frågorna är så få vet han inte.

– Det kan ju bero på att vi har flyttat förbundsmötet till sommaren. Man kanske är van att skriva motioner på hösten och inte kommer sig för nu. Och så har vi just nu ingen stor dramatik eller konflikter i förbundet, säger han.

Viss dramatik är det ändå eftersom halva styrelsen kommer att avgå.

– Fast det är ingen stor sak det heller. Det kanske är fler än vanligt, men inget exceptionellt. Det ligger inga konflikter eller så bakom utan det är främst privata skäl, säger han.

Till ny ordförande har valberedningen föreslagit Karin Wester, som nu är vice ordförande. ■

Dubbelt upp är Junis femårs mål

Mona Örjes.

Den största frågan på Junis kongress är framtiden.

– Förbundsstyrelsen har initierat ett utvecklingsarbete som har som målsättning att junis ska göra skillnad för dubbelt så många barn på fem år. Vi tycker att vi borde kunna göra mer med de resurser och alla fantastiska ledare vi har, säger Mona Örjes, förbundsordförande i Junis, IOGT-NTO:s juniorförbund.

Målen som styrelsen föreslår är att Junis om fem år ska ha dubbelt så många medlemmar, dubbelt så många ledare och dubbelt så många aktiviteter.

Mona Örjes tror att det kan bli en del diskussioner om hur man ska nå målen.

– Det är den ständiga diskussionen om fördelning av resurser mellan förbundet, distrikten och föreningarna, säger hon.

Fyra ledamöter av elva kommer

att lämna styrelsen vid kongressen.

– Det kommer att märkas. Tillsammans med att vi får en ny generalsekreterare ser jag det som en form av nystart, säger Mona Örjes.

Hon hoppas på många barn som inte ens vet att Junis finns i dag.

– Och så hoppas jag att alla ska ha kul och få chans att växa med Junis, säger hon. ■

Fredrik Torberger.

IOGT-NTO-rörelsen samlas i Karlstad; i UNF och Junis är det kongress, NSF har förbundsmöte i Ransberg.

Kom och träffa **accent**

Accent finns förstås på plats under kongressen i Karlstad. Kom till oss och lämna **tips**, ställ **frågor**, och ta en prenumeration på vårt **nyhetsbrev**.

/Redaktionen

Nathalie

Ulrica

Eva

Stolta TILLSAMMANS

Rune Kvarnström är barnbarnet Katrinna Bergström Peterssons stora förebild. 63 år skiljer dem åt, men gemenskapen, kärleken och stoltheten över att vara länkar i en **lång kedja av nykterister** är lika stark hos dem båda.

TEXT MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN FOTO FREDRIK KARLSSON

FOTO: PRIVAT

Rune som logetemplare (i mitten) i början av 40-talet. Längst ner till vänster står hustrun Gunnel.

Ättio års obrutet medlemskap är något alldeles enastående och värt att lyfta fram i Accent. Så resonerade Katrinna Bergström Petersson när hon tipsade Accent om att låta Rune Kvarnström från Karlstad bli Medlemmen i ett kommande nummer.

"Han är medlem i Ägir i Karlstad, fyller 95 år i juli och har alltid varit väldigt aktiv, speciellt inom IOGT-NTO", skrev hon, och lade till att det är tack vare honom som hon själv är medlem.

En månad senare träffas vi hemma i Runes rymliga kök i Karlstad. Men inte för att intervjua honom som Medlemmen, utan för att höra hans och barnbarnet Katrinnas gemensamma historia. Mellan raderna i hennes mail vibrerade det nämligen av något alldeles speciellt; en värme och en innerlighet som väckte nyfikenhet. Vilka är de här två, och hur kommer det sig att en 95-åring kan bli den klarast lysande ledstjärnan för en 32-åring?

Att Rune snart fyller 95 märks knappt. Han rör sig kvickt som en ung pojke mellan kaffebyggaren och köksbordet, som snart står färdigdukat med blåmönstrade kaffekoppar och rikligt med fikabröd av alla de slag.

Rune gick med i logen Rechab i hemsta-

den Göteborg 1937. Då var han 15 år gammal och följde därmed i sina föräldrars fotspår. De gick med när han föddes och var bland de första i släkten som valde organiserad nykterhet.

Tjugo år gammal blev Rune logetemplare, en av flera roller han kom att ha under alla år som aktiv medlem. Han minns de strikta ritualerna från den tiden med viss nostalgi.

– Det var mera stil förr. Det fanns något tilltalande och högtidligt med ritualerna. De skapade en känsla av tillhörighet och var ett konkret sätt att manifestera sitt medlemskap, konstaterar han, samtidigt som han viker sig nästan dubbel för att komma åt något i ett skåp under kylan.

1944 träffade han sin blivande hustru Gunnel när han låg inkallad i Dalsland. Ett kvarts sekel senare flyttade han med familjen till Karlstad för arbete på Televerket. Vid det laget hade paret fått två barn, Gunilla och Per-Erik. De i sin tur fick sammanlagt sju barn, varav ett av är Katrinna. Barnbarnen har utökat familjen med ytterligare nio barn – Runes barnbarnsbarn.

Familjen har vuxit sig stor och sammanhållningen är stark. De träffas regelbundet och umgås gärna på bullriga

"Det var mera stil förr. Det fanns något tilltalande och högtidligt med ritualerna."

RUNE KVARNSTRÖM

Släktforskningen är ett stort intresse.

Katrinna och Rune
släktforskar ofta ihop.

släktkalas. Kanske är det så att nykterheten, som många av familjemedlemmarna delar, bidrar till den starka vi-känslan.

Katrinna, som just anlänt efter en lång arbetsdag samt en kvällskurs i kemi, nickar instämmande samtidigt som hon håller upp te och hugger in på en varm kanelbulle. Hon rör sig hemtamt i morfars kök – här är hon på besök så ofta hon hinner. Ibland tar hon med sig barnen Lok, 6 och Yoo, 1. Eftersom Katrinnas far och hennes makes föräldrar är döda, är hennes morfar en av få från den äldre generationen som finns kvar i familjen. Det gör honom till en mycket viktig och älskad person.

– Min son Lok blir alltid jätteglad när vi ska hälsa på ”morfar” Rune, säger Katrinna.

Rune ler tillbaka. Ögonen glittrar.

– Ja, vi brukar leka, jag och Lok. Det gillar vi båda två!

Värmen mellan dem går inte att ta miste på. Leendena är aldrig långt borta, och de fyller i varandras meningar.

De är som sagt inte bara de två i familjen som inte dricker alkohol. Föräldrar och syskon är i de flesta fall också medlemmar i IOGT-NTO, eller åtminstone mycket måttliga med alkohol, så på släktträffarna serveras det aldrig starkare drycker.

– Vi är alla väldigt förtjusta i godtemplardricka, så det har blivit en tradition hos oss. Eftersom jag är uppvuxen i ett nyktert hem är det så självklart att alkohol inte behövs för att förhöja stämningen att jag blev förvånad när jag i 20-årsåldern insåg att inte alla var som vi, att det dricks på högtider och släktkalas i andra familjer, säger Katrinna, som själv gick med i UNF när hon var 15 år.

De har båda varit aktiva i perioder, lite beroende på hur livet har sett ut. Just nu har Katrinna fullt upp med två barn, skötsel av gården i Molkom, och jobb på ett företag som hyr ut belysning till bland annat teatrar, så särskilt många förenings-

Många skratt och härlig
samvaro förenar morfar
och barnbarn.

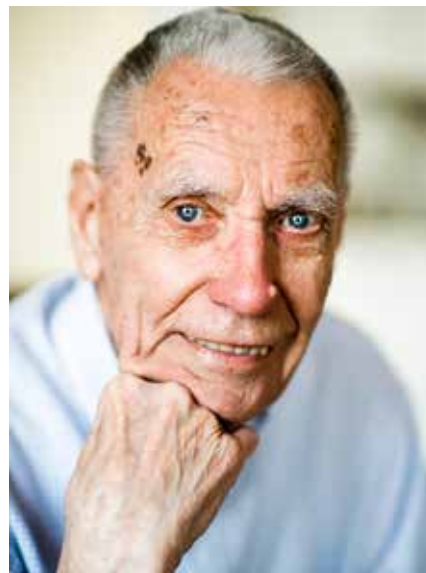
"Vi är alla väldigt förtjusta i
godtemplardricka, så det har
blivit en tradition hos oss."

KATRINNA BERGSTRÖM

Rune är Katrinnas förebild i livet.

möten eller aktiviteter hinns inte med.

– Så jag försöker i stället påverka privat. Genom att stå upp för mina värderingar och prata om dem med vänner och bekanta när det faller sig naturligt hoppas jag kunna så ett och annat frö. Om någon beklagar sig över hur dåligt han eller hon mår av att dricka, så ifrågasätter jag hur vettigt det är att fortsätta, säger hon.

Rune å sin sida går gärna på möten – när vädret och årstiden tillåter. Båda två är rörande överens om att den stora familjen betyder allt. För Rune innebär den en ständig källa till glädje, samvaro och stolthet. Samma är det för Katrinna.

– Jag har alltid gillat att hänga med familjen. Vår gemenskap och vetskapen om vilka vi är och vad vi står för har gett mig en speciell styrka. Jag tror att nykterheten spelar en roll, den är ett kitt som håller oss samman, säger hon, och tillägger att för egen del så handlar valet att inte dricka om en vilja att alltid ha full hjärnkapacitet.

– Jag är nyfiken och är ständigt redo att lära mig nya saker. Då funkar det inte att dricka.

Hon berättar att hon tidigt växte in i

rörelsegemenskapen där föreningslivet var en naturlig del. Hon såg hur morfar Rune engagerade sig i bokcirklar och kom med idén till Författarsnack – administrerat av NBV – med inbjudna gäster med anknytning till nykterhetsrörelsen, bland andra Hillevi Wahl, Benny Haag och Marcus Birro.

– Jag var bara fyra år när jag och min syster startade en teaterförening! Jag lärde mig att om jag vill hitta på något så är det bara att sätta igång, säger Katrinna.

På frågan hur hon vill beskriva sin morfar tystnar hon i någon sekund. Han ler lite generat; äsch, det är väl inget att tala om mig. Hon lägger sin hand på hans.

– Du är pigg, nyfiken och fortfarande intresserad av det mesta, trots att du fyller 95, säger hon, och tillägger:

– Och så är du enviss också, precis som mormor.

– Ja, det har du rätt i. Hon var väldigt enviss! nickar han.

Rune är mycket intresserad av släktforskning och den hobbyn delar de. Tillammans har de sökt efter gamla släktingar i snart 20 år. Men den skickligaste och mest drivna släktforskaren i familjen

var nog mormor Gunnel, som under sina sista arbetsverksamma år arbetade på Emigrantregistret.

Förutom att släktforska, gillar de att bara hänga, fika och prata om allt mellan himmel och jord. Deras tid är här och nu, och de tar tillvara och uppskattar varje tillfälle till umgänge.

– Det är spännande att släktforska. Jag fann till exempel den jag tror var en halvkusin på min okända farfars sida. Men tyvärr gick han bort innan vi hann träffas. Märkligt nog gjorde det mig ledsen, trots att vi inte kände varandra, säger Rune och håller upp en sista slurk kaffe från bryggaren.

– Ja, vi når inte alltid resultat. Men vi har kul på vägen, instämmer Katrinna och visar ett helt enormt, inramat, släktträd som sitter fäst på en dörr i vardagsrummet.

Rune Kvarnström tar sitt barnbarn varmt om axlarna. Hon lutar sitt huvud mot honom medan vi alla far med blicken över de vindlande grenarna på trädet. Hans röst stockar sig av sinnesrörelse när han tar till orda.

– Vet ni, jag är så stolt över alla mina barnbarn och jag är väldigt stolt över Katrinna, som är den som jag träffar mest. Hon är väldigt duktig och klok. Vi trivs så bra ihop, hon och jag.

Katrinna tittar ömt på sin morfar.

– Och jag är stolt över dig. Du är min förebild. För att du är en så bra människa och för att jag känner en sådan tacksamhet över att ha fått växa upp i trygghet i en bra familj med sunda värderingar. ■

"Jag lärde mig att om jag vill hitta på något så är det bara att sätta igång."

KATRINNA BERGSTRÖM

Still going strong!
Rune tar gärna
en promenad
tillsammans med
Katrinna när vädret
tillåter.

HALLÅ DÄR!

Ingrid Hedström

Författare, aktuell med boken
Gick obemärkt förbi.

FOTO: BERIT DJUSE

Varför skrev du boken?

– Jag snubblade över det här mysteriet när jag satt i Dalarnas landstingsarkiv och gjorde research inför en deckare. Jag hittade ett material från en "sinnesslöanstalt" och slogs av hur många av barnen som snabbt dött efter att de tagits in där. Av 75 intagna var det bara 14 som

överlevt någon längre tid. Där fanns flera småbarn i ettårsåldern som tagits in som kom från familjer med arbetslöshet och fattigdom, och alla dog, en liten pojke efter bara någon vecka. Då undrar man vad som hände på anstalterna.

Vad var det som hände?

– Detta var ju en tid då radikala socialdemokrater byggde landet, samtidigt som man pratade om att samhället belastades av "undermåliga" personer. Arbetet med boken var en resa genom rasbiologins glansdagar i 30-talets Sverige.

Du har själv rötterna i Dalarna. Kände du till de här anstalterna?

– Jag kände till Haggården i Hedemora, en av mina bästa vänner jobbade där. Och jag utbildade mig till psykolog i slutet av 60-talet då man började göra upp med detta.

Har vi "gjort upp" färdigt?

– Det kan man verkligen fråga sig. Jag såg just ett inslag i Aktuell om den minskande assistansersättningen, och hur de svagaste drabbas. Det är skrämmande hur snabbt och lätt värderingar kan förskjutas.

ULRICA AMBJÖRN

BOK

Starkt om historisk skamfläck

Gick obemärkt förbi
Ingrid Hedström
Alfabeta

ROMAN Ingrid Hedström har rosats för sina deckare om belgiska Marine Poirot och om den svenska diplomaten Astrid Sammils. Den här boken ligger mycket långt från deckargenren, men är inte desto mindre gastkramande läsning. Personerna i *Gick obemärkt förbi* är visserligen uppiktade, men deras livsberättelser och de fakta som presenteras bygger på omfattande research i arkiv och muséer, bygdelitteratur och intervjuer med efterlevande. Det märks att författaren har en gedigen journalistisk bakgrund – och att hon har sina rötter i Dalarna, där handlingen utspelas.

Resultatet är en djupt gripande,

omskakande, välskriven, och paradoxalt nog vacker, skildring av en mörk tid i Sveriges historia. En tid då fattiga familjer genom påtryckningar från maktens män (i politiken och kyrkan) mer eller mindre tvingades lämna sina handikappade barn till sinnesslöanstalter, där de vanvårdades, negligerades och snart dog. Läsaren får följa tre familjer som under knappa omständigheter kämpar för att överleva, en präst på villovägar, och en kvinna som vikt sitt liv åt att skapa en dräglig tillvaro för "vanföra barn" – de som i såväl dagligt tal som i officiella dokument kallades idioter, och vars gener skulle utrotas från "den friska svenska folkstammen."

Den tid som beskrivs känns avlägsen, men samtidigt obehagligt nära. De flesta av oss känner

någon som var barn eller ung vuxen under den tid då rasbiologin av alltför många sågs som en framtidslösning.

ULRICA AMBJÖRN

BOK

Mörk bild av svensk narkotikapolitik

Dogmer som Dödar
Niklas Eklund & Mikaela Hildebrand med flera
Verbal förlag

FAKTLITTERATUR Under våren släpptes ytterligare en bok som ifrågasätter svensk narkotikapolitik, den här gången med titeln *Dogmer som dödar*. Bokens redaktörer har låtit beroendeforskare, människor med erfarenhet av eget missbruk, politiker och en tidigare tjänsteman på Socialdepartementet skriva – och sam-

mantaget är det en dyster bild av svensk narkotikapolitik som tecknas.

Författarnas tes är att den så kallade nolltoleransen och kriminaliseringen av eget bruk har stått i vägen för insatser som skulle kunna rädda liv. Boken slår ett slag för skadereducerande insatser, det som ofta kallas harm reduction, samtidigt som bokens redaktörer påpekar att

sådana går att kombinera med en politik som försöker hålla nere bruket.

Boken är intressant, välskriven och inte utan poänger. Särskilt Filip Roumeliotis kapitel om hur den rådande samhällsideologin påverkar narkotikapolitiken är läsvärt.

Men redaktörer och författare missar att förklara en till synes avgörande punkt i sin argumentation: Narkotikadödligheten började öka kraftigt först runt 2005. Hur detta hänger samman med att Sverige införde ett mål om det narkotikafria samhället 1978, eller kriminaliserade eget bruk 1988 får vi aldrig veta.

PIERRE ANDERSSON

Hisnande om kvinnor på gränsen

FILM *Galna av lycka*
Scanbox

FILM Beatrice älskar att maniskt prata på om hur fantastisk och fin familj hon är från på behandlingshemmet där hon bor tillsammans med en skara brokiga kvinnor – alla med olika psykiatriska diagnoser och drogproblem. Hon är verkligen extra allt – till skillnad från den mer lågmälda Donatella som en dag gör entré. Dessa två

udda existenser hittar så småningom varandra, och hand i hand rymmer de från behandlingshemmet och alla regler de tvingats underkasta sig. Det blir en hisnande roadtrip som via gamla älskare, hispiga familjemedlemmar och flotta restauranger för dem mot det som är resans egentliga mål. Donatella bär på en hemlighet och en längtan som måste stillas. Två starka kvinnoroller i en miljö som man vanligtvis inte

ser på film, ett behandlingshem, gör den här filmen till en italiensk, feministisk pärla som är som en skön mix av *Thelma & Louise* och *Gökboet*. Den rymmer dramatik, humor, svärta och har ett djup som väcker frågor om vem som är galen och vem som är frisk. Enligt läkarna är de här kvinnorna tokiga. Men ute i samhället ter de sig helt normala. Se den! Premiär i mitten av juni.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Lågmäld skildring av beroende

BOK *Gingarderoben*
Leslie Jamison
Översättning Sofia Nordin
Fischer

ROMAN Stella hittar en dag sin mormor Lucy liggande på golvet. Hon har ramlat och inte kunnat ta sig upp. Stella inser att mormor inte längre kan klara sig själv och beslutar sig för att ta hand om henne.

När mormor dör söker Stella upp moster Matilda som bor i en husvagn i öknen. Stella vill själv berätta för Matilda att

hennes mamma är död. När hon finner att Matilda ägnar det mesta av sin tid åt att dricka gin beslutar sig Stella för att hjälpa även henne.

Tillsammans flyttar de till

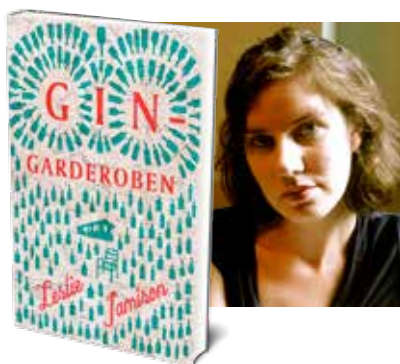

FOTO: COLLEEN KINDER

Matildas vuxne son i San Francisco. Till en början går det ganska bra. Matilda brottas med suget, men både hon och Stella lyckas få jobb. Men efter en misslyckad Thanksgiving-fest börjar Matilda dricka igen och flyttar tillbaka ut i öknen.

Det är en lågmäld historia som griper tag utan att för den skull bli för känslös. Berättelsen är en utmärkt skildring av att leva med beroende och att vara anhängig. Det är lätt att ta till sig personerna och handlingen; en lättläst och fängslande roman.

EVA EKEROTH

MISSA INTE!

1 SERIE *Livet är inte alltid Hawaii*, en seriebok av och om Harry Andersson. Harry är en vilse 22-åring som tar ströjobb för att ha råd att festa. Festandet övergår i ett destruktivt drickande. En naken skildring om en ung människas flykt från sin själsliga smärta. Kartago förlag.

2 FILM *Så länge hjärtat kan slå*. Ett ögonblick leder till nästa och ett liv kan rädda ett annat. Om 19-åriga Simon som förolyckas och vars hjärta kommer att rädda Claire, en tvåbarnsmamma vars eget hjärta snart inte orkar längre. Gripande och hoppfullt. Premiär i mitten av juni.

3 SVT-PLAY Åsa Blanks dokumentär i tre delar, *Aldrig backa*, om unga mammor i KRIS mamma-grupp. Berörande historier om mammor som kämpar för att hålla sig drogfria, för sina barns skull. Serien hade premiär i maj, men finns på SVT-play.

FOTO: SVT

ÅLDER: 36 ÅR.
FAMILJ: SAMBO OCH
17-ÅRIG DOTTER.
BOR: VÅLLINGBY
I STOCKHOLM.
GÖR: UNDERSKÖTER-
SKA PÅ ETT ÄLDRE-
BOENDE. AKTIV
I IOGT-NTO
SOLLENTUNA.

"IOGT-NTO
är som min
familj."

Korin Omar

Du är något av en supervärvare – berätta!

– Ja, förra året värvade jag 25 nya medlemmar mellan oktober och december. Jag fick veta att den som värvade flest kunde vinna en Ipad. Och eftersom jag gillar att utmana mig själv bestämde jag mig för att försöka nå målet. Några personer värvade jag ur min egen vänskapskrets, andra på Hälso-mässan till exempel.

Hur kommer det sig att du lyckades så bra?

– Jag tycker att det är jättekul, och det tror jag märks och smittar av sig. Jag tycker att IOGT-NTO har massor att erbjuda, så det är inte svårt att prata om vår organisation. En del kommer fram och är nyfikna, de har hört talas om IOGT-NTO. Men några är lite skeptiska. Jag tror att många blir överraskade att höra att vi har så mycket verksamhet på så olika nivåer. Jag vet inte riktigt vad det är jag gör, men jag är mig själv, det tror jag är viktigt. Sedan är jag glad, positiv och har inte för höga förväntningar. Det blir vad det blir.

Hur såg din väg in i IOGT-NTO ut?

– Jag hade haft en jobbig period i livet när jag kom i kontakt med Christer Karlsson på KRIS och via honom lärde jag känna Sofia Modigh. Hon bjöd in mig till ett sommararrangemang och på den vägen är det. Jag blev imponerad och tyckte att alla var jättetrevliga. Jag har varit medlem i två år och är ganska aktiv i Sollentuna-föreningen. Under sommarhalvåret grillar vi varje fredag till exempel och då dyker det ofta upp 25-30 personer. Det är bra stämning, det känns att jag är bland vänner.

Vad betyder IOGT-NTO för dig?

– IOGT-NTO är som min familj. Här har jag fått vänner för livet, så det betyder jättemycket. I dag har jag faktiskt bara nyktra vänner. IOGT-NTO betyder också möjligheter att utvecklas som person och hitta på roliga saker tillsammans med andra. Det är ju upp till oss vilka aktiviteter vi gör. Jag skulle vilja hålla i tjejrträning, vi får se om det blir av så småningom.

Vad drömmer du om i framtiden?

– Yrkesmässigt vill jag utbilda mig till sjuksköterska. Nu arbetar jag som undersköterska på ett äldreboende, men jag vill vidare. Jag brinner för demensvård och vill hjälpa och stötta dem som drabbas. Att vara medmänniska och ge kärlek och omtanke betyder så mycket både för de sjuka och för mig personligen. Annars är jag nöjd här och nu. Livet är fungerar bra och jag försöker ta till vara och värdesätta varje minut.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: EMMANUEL NORÉN

Drogfri nattklubb i Ronneby

I slutet av april arrangerade bland andra NBV i Blekinge, UNF, MHF, Ronneby kommun och bloggportalen Galaxen Blekinge nattklubb på fritidsgården Bruket i Ronneby. Eventet var alkohol- och drogfritt och den ideella föreningen Fruktdrycker sponsrade med alkoholfria drycker. På scenen stod duon Coola kids.

1120

SÅ MÅNGA TILLFÄLLEN PER MÅNAD EXPONERAS UNGA FÖR ALKOHOLREKLAM I MEDIA, ENLIGT UNF-KAMPANJEN #1120.

FOTO: JENS WIGREN

Novellie firar Folknykterhetens

vecka med att mumsa på en kaka på trappen till ordenshuset Nordengården i Göteborg. Där bjuds även på loppis, korvgrillning, tårtbuffé och inomhuscurling.

– Vi har affischerat hela området inför det här. Jag känner inte igen hälften av alla som kommit hit, säger Malin Westergren, distriktskonsulent för Göteborg och Bohuslän.

FOTO: CARL-ERIC CARLSSON

Stämningsfullt firande

– Valborgsfirandet vid Café Skogen i Örebro blev väldigt lyckat. Vårtalade gjorde Mats Gunnarsson och vårsånger som lyfte stämningen sjöngs av och med kören Voxette, berättar Carl-Eric Carlsson, IOGT-NTO i Örebro.

FOTO: GUNNEL NILSSON

Fröet bjöd in till vårfest

Vårfest med sång, musik, föredrag och god mat bjöds medlemmar och nysvenskar på lördagen den 6 maj i den nya lokalen på Drottninggatan i Boden.

Efter maten blev det föredrag om IOGT-NTO:s internationella verksamhet av Sara Heine, som också delade ut diplom och märken. För 80 års medlemskap fick Birgit Vikström, 95 år, guldmärket.

– Pricken över i var när en av nysvenskarna sjöng svenska sånger, bland annat Teddybjörnen Fredriksson, en sång som verkligen uppskattades, berättar Eva Larsen.

Årets Almedalsdrink

- 1 cl koncentrerad Svartvinbärssaft
- 6 cl Cranberryjuice
- 1 msk frusta blåbär
- Is
- 5 cl sodavatten
- 5 cl tonicwater
- 1 limeskiva, viks över drinken.

FOTO: ELON LARSSON

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

Förbundsordföranden. Johnny Mostacero

Framtiden kräver mod att förändra

Folkrörelser kallas stora föreningar eller organisationer som bildats av människor med vilja att förändra. Så beskriver Nationalencyklopedin en folkrörelse. Nykterhetsrörelsen är tillsammans med väckelserörelsen och arbetarrörelsen en av de tre stora folkrörelser som med sitt arbete var med och skapade förutsättningar för den välfärd vi medborgare i Sverige fortfarande åtnjuter. Dessa tre finns fortfarande kvar och vi kan med stolthet säga att vårt IOGT-NTO och de frågor vi driver gör oss lika relevanta nu som när vi en gång startade: Vårt alkoholpolitiska arbete. Utmanandet av en stark alkoholnorm. Vårt internationella arbete och inte minst vår nyktra gemenskap är ett axplock av allt bra som vi gör. Kort sagt är vår vilja att förändra det vi identifierar som problem fortfarande lika stark.

Under min tid som förbundsordförande har jag lagt mycket tid på att besöka våra distrikt för att få en övergripande bild. Jag har mött styrelser men också besökt föreningar och verksamheter. På plats har jag sett allt bra som vi gör och hur vi på ett klokt sätt förvaltar våra resurser. Min upplevelse är att vi spelar en viktig roll, ofta genom samverkan med andra för-

eningar och organisationer. Men jag har också sett, tagit del av och diskuterat de problem och de utmaningar som vi har inom organisationen. För att möta framtiden som en stark folkrörelse behöver vi nu även internt använda det som definierar en folkrörelse. Det vill säga viljan att förändra.

"Det vi väljer kommer inspirera många andra."

Att inte förändra kan initialt kännas tryggt, men är i längden förödande. Vi i IOGT-NTO är också vanemänniskor och ryggmärgsreflexen är att vilja behålla det invanda, enligt devisen man vet vad man har men inte vad man får. Men att förändra och anpassa sig för framtiden är nödvändigt för överlevnad, och en process som många andra organisationer redan påbörjat. Att vi funnits i 138 år och fortfarande är en stark folkrörelse är bevis på

att vi genom åren haft denna förmåga till förändring.

Under de två år som förflutit sedan förra kongressen har vi i förbundsstyrelsen – tillsammans med distrikt och anställda – jobbat med uppdraget att ta reda på hur IOGT-NTO mår. Detta har resulterat i förslaget till den förändringsresa vi valt att kalla Expedition 50. Många sneglar på oss i denna process och det vi väljer att göra kommer med all säkerhet att inspirera andra.

År 2020 fyller vi femtio år (räknat från sammanslagningen 1970). Då ska vår förändringsresa vara avslutad och vårt IOGT-NTO vara redo att möta de kommande femtio åren. Som en första mellanlandning på denna resa ser jag fram emot sommarens kongress i Karlstad. Min förhoppning är att vi trycker undan ryggmärgsreflexen och tar fram modet och viljan att våga förändra. För IOGT-NTO behövs. Såväl i dag som om femtio år.

Här finns IOGT-NTO

STOCKHOLM, 01/A

Kontaktperson: Patric Tengström
08-21 37 51, 0707-78 70 03

UPPSALA, 03/C

Kontaktperson: Lisa Petterson
018-71 34 41

SÖDERMANLAND, 04/D

Kontaktperson: Thomas Jensen
0157-513 37, 070-770 99 57

ÖSTERGÖTLAND, 05/E

Kontaktperson: Ulrica Jansson
013-10 40 40

JÖNKÖPING, 06/F

Kontaktperson: Tomas Nylén
036-12 07 10, 073-056 44 88

KRONOBERG, 07/G

Kontaktperson: Hugo Hermansson
076-170 57 93

KALMAR, 08/H

Kontaktperson: Gunilla Nilsson
072-512 51 52

GOTLAND, 09/I

Kontaktperson: Monica Engström-Thomsson
0498-21 50 43, 070-190 84 34

BLEKINGE, 10/K

Kontaktperson: Björn Larsson
0708-25 25 93, 0457-157 11

SKÅNE, 11/LM

Kontaktperson: Peter Tuvegård
070-190 84 05

HALLAND, 13/N

Kontaktperson: Leif Arne Gustavsson
0346-164 90, 0703-777 187

GÖTEBORG OCH BOHUSLÄN, 14/O

Kontaktperson: Malin Westergren
0730-31 60 65

ÄLVSBORG, 15/P

Kontaktperson: Krister Johansson
0733-40 56 78

SKARABORG, 16/R

Kontaktperson: Petra Berghäll
0500-48 34 13

VÄRMLAND, 17/S

Kontaktperson: Kaj Johansson
054-18 77 72

ÖREBRO, 18/T

Kontaktperson: Per Holm
019-611 58 14

VÄSTMANLAND, 19/U

Kontaktperson: Per Rosén
073-982 96 36

DALARNA, 20/W

Kontaktperson: Marie Hillner
070-191 45 81

GÄVLEBORG, 21/X

Kontaktperson: Cecilia Abrahamsson
070-190 84 60

VÄSTERNORRLAND, 22/Y

Kontaktperson: Olle Häggström
070-284 88 21, 0660-850 10

JÄMTLAND, 23/Z

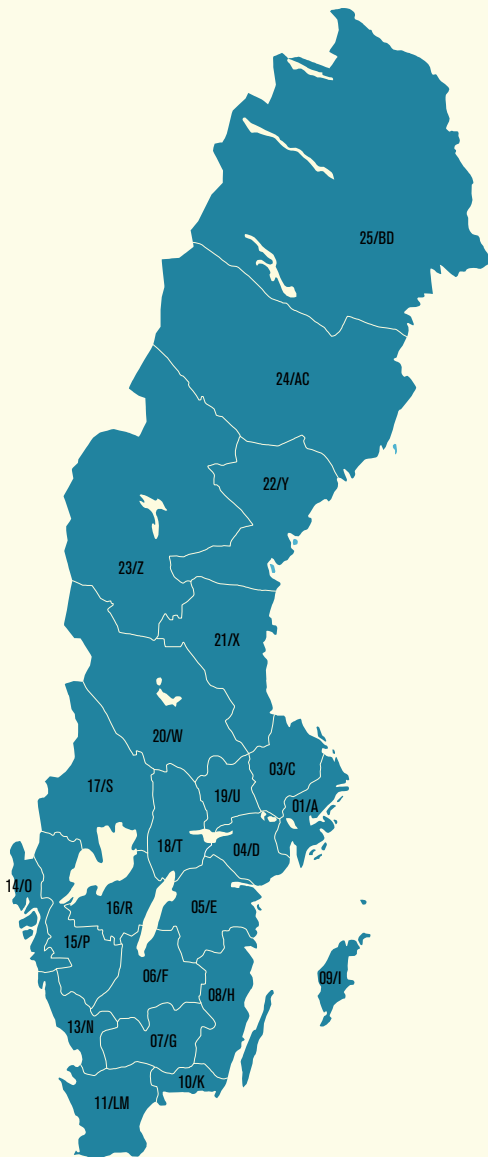
Kontaktperson: Lars Sundh
063-13 20 45, 070-190 84 00

VÄSTERBOTTEN, 24/AC

Kontaktperson: Inger Malmén
0730-45 90 90

NORRBOTTEN, 25/BD

Kontaktperson: Anna-Lena Gröhn
0730-91 17 67

Värva en medlem!

VÄRVARENS NAMN _____

VÄRVARENS PERSONNUMMER _ _ _ _ _

► Skicka in talongen till IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm

IOGT-NTO är ansvarig för behandlingen av de personuppgifter som du lämnar i samband med din medlemsansökan. Personuppgifterna kommer IOGT-NTO att använda för att föra medlemsregister och behandlas inom ramen för IOGT-NTO:s verksamhet. De kan också komma att överlämnas för behandling till annan part som IOGT-NTO har ett avtal med, exempelvis för administration av medlemsavgifter eller för erbjudanden om tjänster och produkter till dig som medlem.

IOGT-NTO är angelägen om att de personuppgifter som registreras är riktiga. För att ge dig som medlem bästa möjliga service är det därför viktigt att du meddelar oss eventuella förändringar. Du kan när som helst skicka en skriftlig begäran till oss om information om vilka personuppgifter om dig som behandlas.

Vill du inte att dina personuppgifter överlämnas till annan för exempelvis marknadsföringsändamål är du välkommen att skriftligen anmäla detta till oss.

Jag vill bli medlem i IOGT-NTO och accepterar medlemslöftet

Som medlem i IOGT-NTO lovar jag att arbeta för ett bättre samhälle utifrån IOGT-NTO-rörelsens grundsatser. Därmed lovar jag att leva helnyktert, det vill säga att ej använda alkoholdrycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent, narkotika eller andra gifter med berusande effekt. ***Texta tydligt.**

* NAMN _____

* GATUADRESS _____

* POSTNUMMER (5 siffror) _ _ _ _ _

* POSTORT _____

* PERSONNUMMER _ _ _ _ _ ☐ MAN ☐ KVINNA ☐ ANNAN

TELEFON _____ MOBIL _____

E-POST (texta tydligt) _____

☐ Jag vill vara med i en lokalförening

Ev önskad förening _____

☐ Jag vill vara direktansluten

► Jag accepterar medlemslöftet och godkänner hantering av mina uppgifter i enlighet med ovan angivna text.

* NAMNTECKNING _____

* Obligatoriska uppgifter

IOGT-NTO INFORMERAR

www.iogt.se ■ www.sobernet.nu ■ 08-672 60 05 ■ info@iogt.se

■ ÖRNSKÖLDSVIK ■ SALTSJÖ-BOO ■ MÖLNLYCKE ■

9–10 september 2017 KURS-KURSHELG x 3

Välkommen att delta i vår spännande och utvecklande kurs-kurshelg som arrangeras på tre orter runt om i landet. Tillsammans med andra deltagare får du lära dig nya metoder och verktyg som du har nytta av i din roll som föreningsaktiv eller som medlem.

Årets kurs-kurshelg innehåller 3 olika spår:

- **Mitt IOGT-NTO** – Grundutbildning, både för dig som är ny medlem eller för dig som har varit med ett tag. Lär dig mer om organisationen och hur du kan påverka verksamheten.
- **Drogpolitiskt arbete** – Här blandas fakta med praktik. Så engagerar du dig i drogpolitiska frågor på hemmaplan, antingen ensam eller tillsammans med andra i en drogpolitisk grupp.
- **IOGT-NTO och världen** – Här blandas fakta med praktik. Vad gör IOGT-NTO i världen och hur kan du engagera dig i internationella frågor på hemmaplan?

Kontakt:

**IOGT-NTO-lokalen,
Örnsköldsvik:**

Cecilia Abrahamsson
cecilia.abrahamsson@iogt.se

**Tollare folkhögskola,
Saltsjö-Boo:**

Anders Karlsson
anders.karlsson@iogt.se

**Wendelsbergs folkhögskola,
Mölnlycke:**

Winnie Blom-Jensen
winnie.blom-jensen@iogt.se

Anmälan och mer information:

www.iogt.se/utbildningar

OBS!

Sista dag för anmälan är onsdag 16 augusti.

VARMT VÄLKOMNA!

Välkomna till IOGT-NTO!

Nybildade IOGT-NTO-föreningar:

- 6785 IOGT-NTO Integration, Norrköping, Östergötlands distrikt av IOGT-NTO
- 6786 IOGT-NTO Balkeena media & informationsförening, Flen, Södermanlands distrikt av IOGT-NTO
- 6787 IOGT-NTO Somaliska Svenska föreningen i Tibro, Skaraborgs distrikt av IOGT-NTO
- 6788 IOGT-NTO OYSU, Hallstahammar, Västmanlands distrikt av IOGT-NTO

Föreningarna och deras medlemmar hälsas varmt välkomna in i IOGT-NTO-familjen. Lycka till med verksamheten!

KOM IHÅG ATT BETALA DIN MEDLEMSAVGIFT FÖR 2017

Det finns flera olika sätt att betala på.

- **Inbetalningsavi** – använd den som du fick i brev i januari.
- **Autogiro** – använd blankett som är skickad till dig, eller ladda ner från www.iogt.se/medlemssidor.
- **SMS** – skicka IOGT (mellan-slag) personnummer (ex: IOGT 19850506xxxx) till 72456. Ev operatörsavgift kan tillkomma.
- **Betala med kort** på www.iogt.se/medlemssidor och klicka dig till betalsidan.
- **SWISH** – ange summan och lämna följande uppgifter i meddelandefältet: IOGT (mellanslag) personnummer (mellanslag) för-namn, efternamn. Swishar gör du till 123 671 3135.

SÖK PENGAR TILL UTVECKLINGSPROJEKT

Föreningar, kretsar och grupper av medlemmar inom IOGT-NTO kan mellan 1 februari och 30 november söka medel från IOGT-NTO-förbundet.

Läs mer om kriterier och hur man ansöker på www.iogt.se, "Medlemssidor", eller beställ informationen från förbunds-kansliet, tfn **08-672 60 00**.

ÄNDRA KONTAKTUPPGIFTER

Vill du ändra eller uppdatera dina kontaktuppgifter?

Gå in på länken nedan för att komma till formuläret där du snabbt och enkelt kan ändra dina uppgifter i IOGT-NTO:s medlemsregister:

iogt.se/medlemssidor/uppdatera

TIPS PÅ ENGAGEMANG

- Betala din medlemsavgift till IOGT-NTO.
- Följ IOGT-NTO på sociala medier.
- Värva en medlem till IOGT-NTO.
- Tipsa om en alkoholfri dryck från Systembolaget.
- Berätta om Alkoholrådgivningen.

Kalendarium 2017

JUNI

16 Accent nr 4-5 ges ut
27 Förbundsstyrelsemöte
28/6-2/7 ... IOGT-NTO-rörelsens kongresser, Karlstad

JULI

28/6-2/7 ... IOGT-NTO-rörelsens kongresser, Karlstad
6 Videokonferens, kamratstöd
2-9 Almedalsveckan

AUGUSTI

3 Videokonferens, Kamratstöd
21-23 Rörelsegemensam personalsamling
24-27 IOGT-NTO strategidagar FS
31 Sista ansökan till Oskar Franzéns Stipendiefond
31 Inspirationsträff: internationellt arbete lokalt

SEPTEMBER

1 Accent nr 6 ges ut
7 Videokonferens, kamratstöd
9-10 Regional kurs-kurshelg
22-23 Förbundsstyrelsemöte
23-24 Samling för distriktsordförande och distriktskassörer, Sthlm
29-30 Engagemangskonferens
30/9-7/10 Insamling till Världens barn

OKTOBER

30/9-7/10 Insamling till Världens barn
1-31 Engagemangsmånad
3 International Drinking day
5 Videokonferens, Kamratstöd
6 Accent nr 7 ges ut
20 Sista anmälan till frågetävlingen Pumpen 2017
26 Inspirationsträff: internationellt arbete lokalt

NOVEMBER

2 Videokonferens, kamratstöd
5 IOGT-NTO fyller 138 år
10 Accent nr 8 ges ut
10-12 Verksamhetsforum, Tollare folkhögskola
16 Frågetävlingen Pumpen
20-21 Förbundsstyrelsemöte

DECEMBER

1/12-6/1 ... Vit jul
1-31/12 ... Insamling till förmån för Vit jul
7 Videokonferens, kamratstöd
22 Accent nr 9-10 ges ut

Läs artiklar som bara publiceras på nätet:

accentmagasin.se/bonus

PODD

Foto: Mikael Söderberg

Kickar. Peter Magnusson får sina kickar genom bungyjump, fallskärmshoppning och ballongflygning. Därför har han aldrig känt behov av att dricka alkohol.

Se mer av Accent i sociala medier. Vi finns på Facebook, Twitter, Instagram, Youtube och Soundcloud.

Facebook: facebook.com/accentmagasin

Twitter: [@accentmag](https://twitter.com/accentmag)

Instagram: [@accentmag](https://instagram.com/accentmag)

Youtube: youtube.com/user/tidningenaccent

Soundcloud: soundcloud.com/accentmag

Andra saker på webben du inte vill missa

- De är Miljonlotteriets nya styrelse
- 7 åtgärder som ska stoppa narkotikadöden
- Brukarföreningen försatt i konkurs
- Bryggerijättarna slåss om Vietnam
- Medicinsk cannabis nu på kanadensiska börsen

NYKTERT

Foto: Privat

Blev less på Alkohol och startade blogg

I höstas beslutade sig kommunikatören och Umeåbon Ingela Hjulfors Berg att avstå alkohol i en månad. Nu har hon varit nykter i åtta och mår bättre än någonsin. Därför startade hon bloggen Alkoless.

NARKOTIKA

Foto: JOanie Bal0ney/Flickr-By 2.0

Oroande utveckling: allt fler dör av narkotika

Narkotikadödsfallen fortsätter att öka, men generellt är narkotikaanvändningen låg i Sverige. Och kommunerna fortsätter att satsa på prevention. Det framgår av den rapport som Folkhälsomyndigheten lämnat till EMCDDA.

Så mycket mer Accent – fast på internet

Visste du att Accent även finns på nätet?

Visste du att Accent även finns på nätet? På www.accentmagasin.se uppdaterar vi med nyheter varje vardag. En del av artiklarna hamnar i tidningen, andra inte. Genom att gå in på www.accentmagasin.se/bonus kan du se delar av det webbunika innehåll som vi tipsar om här.

Tipsa oss på Accent!

Finns det något du tycker vi borde skriva om? Har du andra idéer? Skriv till accent@iogt.se eller mejla direkt till vår digitalredaktör Nathalie Andersson: nathalie.andersson@iogt.se

A person is seen from behind, wearing large black headphones. They are standing in a public space, possibly a train station, with a blurred figure of another person in the background. The overall tone is muted and blue.

Visste du att du kan **lyssna** på reportage
och intervjuer från Accent?

accentpodden

Finns där du hittar dina podcasts eller på
accentmagasin.se/podcast

Posttidning B

Accent, Box 12825
112 97 Stockholm

Skaraborgs distrikts gästades av Johnny Mostacero och de bad honom ta med en slips. På plats ramades slipsen in och Johnny fick signera konstverket.

Årsmötesdeltagarna uppmanades också att under dagen måla på en gemensam tavla som sedan auktionerades ut.

Distriktsutmaningen är avgjord!

Fjorton distrikt antog utmaningen att under distriktsårsmötena samla in pengar till IOGT-NTO-rörelsens internationella arbete. Samtidigt har de tävlat om att bli rörelsens mest generösa eller mest kreativa distrikt.

Alla deltagande distrikt har gjort ett fantastiskt arbete och pengarna som samlats in kommer att gå direkt till rörelsens internationella verksamhet.

IOGT-NTO-rörelsens mest generösa distrikt 2017 är:

1. **Norrbotten** som varit strategiska och med hjälp av gåvor från externa parter lyckats samla in hela 11 950 kr.
2. **Västernorrland** som genom mera traditionella metoder samlat in 10 405 kr.
3. **Uppsala** och **Kronoberg** som vardera samlat in 4 200 kr.

IOGT-NTO-rörelsens mest kreativa distrikt 2017

är **Skaraborg** som på ett roligt och inkluderande sätt lyckats engagera både medlemmar och IOGT-NTO:s förbundsordförande Johnny Mostacero i insamlingen under distriktsårsmötet. Både Johnny och mötesdeltagarna fick bidra till konstverk som auktionerades ut.

**Stort tack till alla som deltagit i insamlingen.
Tillsammans förändrar vi världen!**

Vill du veta mer om ditt distrikts resultat kan du maila jenny.hoglund@iogt.se
www.iogtntororelsen.se/distriktsutmaningen